

Брой 7 (1843) Година XLXI, ISSN-0205-0943

Юли 2009

Цена 0.60 лв.

Туристическият вестник

Издание на БТС

НЕ ЧАКАЙТЕ
ЕХОТО,
АБОНИРАЙТЕ
СЕ ЗА
В. „ЕХО“ !
КАТ. № 255

Туристическият дом в

Споделената радост е двойна радост

Белоградчик отново наш

КАЛЕНДАРЕН ПЛАН НА БТС

Месец юли – до 15 август
Национални прояви

Национален туристически поход Плевен - Карлово, 13-19 юли, Плевен-Карлово, Общински комитет „Васил Левски“, ТД „Кайлъшка долина“ - Плевен, Община Плевен, БТС, ТД „В. Левски“ - Карлово

XI национален поход „Черноморски бряг 2009“, 11-15 юли, Черноморски бряг, БТС, ТД „Черноморски простори“ - Варна

Среща-събор на туристите-ветерани, юли, Предела, БТС, БФТВ, ТД „Пирин“ - Разлог

Национален туристически преглед „Грамадлива 2009“, 24-26 юли, х. „Грамадлива“, Областна управа в Община Велико Търново, ТД „Хемус“

Национален поход „По стъпките на Дядо Никола“ - август, област Велико Търново, Община град Лясковец, БТС, ТД „Янтра“ - Лясковец

Национални тържества във връзка със 114 години организиран туризъм в България, 31 август, цялата страна, БТС, ТД

Воден туризъм

ТИД-54, август, Дунав, БТС

Международна дейност

Изкачване на вр. Тумба, август, Беласица, БТС, ТД „Калабак“ - Петрич

Учебен център „Мальовица“

Планински водачи – летен профил, юли-август, УЦ „Мальовица“, БТС

Значими мероприятия на дружествата

Десети пешеходен поход „Черноморски бряг“, 11-14 юли, Черноморски бряг, ТД „Черноморски простори“ - Варна

Спортивно-туристически състезания на морския бряг, август, х. „Черноморец“, ТД „Черноморски простори“ - Варна

Творческа среща на поети и писатели на туристическа тематика - 4-5 август, х. „Дерменка“, ТД „Стратеш“ - Ловеч

Туристически празник – 17 август, х. „Мургана“, ТД „Мургана“ – с. Челопеч

Венцислав Удев,
изпълнителен секретар
на БТС

Драги читатели
на вестник „Ехо“,

Ще използвам страниците на вестника, за да изразя радостта си за благополучния завършек на едно от най-трудните дела, които БТС е водил за опазване на материалната си база в последните 8 години.

Действително, адвокатите на Съюза се облъскаха с едно предрешено не в наша полза дело. „Перфектната“ ни съдебна система и поръчковите оценки на вещите лица доведоха до ситуацията туристическият дом в Белоградчик да бъде обявен за

публична продан чрез търг.

Благодарение на оперативната намеса на Управителния съвет на БТС за обекта бе платена гаранционна сума, с която да се спре продажбата на туристически дом до окончателното произнасяне на Върховния административен съд.

Изказвам благодарността си от мое име и от името на централното ръководство на БТС към местната власт в лицето на кмета на град Белоградчик г-н Емил Цанков и ръководената от него администрация, на организирания на МВР в града за оказаното от тях съдействие да опазим този прекрасен дом от разграбване и ликвидиране.

Решението на Върховния административен съд е вече факт. С постановление на съдия-изпълнител от Видинския окръжен съд Туристическо дружество „Белоградчишки скали“ влезе във владение на туристически дом „Белоградчик“. Проведе се и първото заседание на Управителния съвет на туристическото дружество, на което присъства кметът на град Белоградчик.

Поради огромния интерес към града напоследък се взе решение туристическият дом да бъде пуснат в най-скоро време поетапно по етажи, за да се задоволят нуждите на нарастващия туристопоток.

(Продължава на стр. 2)

Седми Национален
туристически
празник
„Шипка 2009“

Ученици превзеха бунтовния връх

От 11 до 14 юни в Стара планина лъчеобразни туристически походи и маршрути завършиха на заветния връх Шипка със Седмия национален ученически туристически празник „Шипка-2009“. Традиционното събитие бе посветено на 131-вата годишнина от Освобождението на България от османско иго и 2 юни – Деня на загиналите за свободата на България. Проявата беше организирана от МОН, ДАМС, БТС и се

проведе под домакинството на ТД „Орлово гнездо“ – Казанлък, и ТД „Сърнена гора“ - Ст. Загора. Въдъновени от съпътстващата национално-патриотична приповдигнатост, присъща на традициите на тази проява, двадесет ученически групи, организирани от туристически дружества и Районни инспекции по образованието в страната, се събраха на върха.

(Продължава на стр. 2)

ВЕРИГА МАГАЗИНИ ЗА МОБИЛНИ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

ДО
ТУРИСТИЧЕСКАТА
ОБЩЕСТВЕНOST
НА ГРАД МОНТАНА

ОБРЪЩЕНИЕ
ОТ БЪЛГАРСКИЯ
ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

ПО ПОВОД
90-ГОДИШНИЯ
ЮБИЛЕЙ НА
ОРГАНИЗИРАНОТО
ТУРИСТИЧЕСКО
ДВИЖЕНИЕ В ОБЛАСТ
МОНТАНА

Уважаеми юбиляри,
приятели на родната
природа, 90 лета организиран туризъм в Монтана е забележителен празник, той е свързан с живота на поколения туристи, дали съществен принос в практикуването на планинарството, строителството на собствена материална база, построяването и маркирането на десетки километри туристически пътеки.

Имаме огромно желание да присъстваме на вашия празник, да ви приветстваме на самото тържество, да наградим най-достойните и изяви туристи, хижестроители, спортисти.

За огромно съжаление, не получихме покана и предложение за награждаване на актива от вашето ръководство.

Затова си позволяваме с нашето обръщение да стигнем до всички вас, за да споделим заедно радостта си от прекрасния юбилей и тревогите си за случващото се напоследък в туристическото движение в област Монтана, което поставя под огромно съмнение бъдещето на социалния туризъм във вашия град и областта.

(Продължава на стр. 2)

Туристическият

ДОМ В...

(Продължение от стр. 1)

На 26.06.2009 г. с финансовата подкрепа на БТС, въпреки разграбването на имуществото от предишния наемател, бе пуснат в експлоатация третият етаж на дома с 36 легла.

Обновяването на обекта до пълния му пуск ще продължи и по наши разчети ще бъде завършен до 31.12.2009 г.

Какви изводи можем да направим от тази тежка одисея?

- Неадекватно поведение на Централата на БТС по контрола при сключване на договорите;

- Предателство на наши кадри, които подпомагаха и подклаждаха напрежението по време на съдебните дела.

Разбира се, има такива, които помагаха активно на бившия наемател на дома, небезизвестния на местно ниво Ботьо Ранков, да остане в обекта десет години след изтичане на договора, без да плати и стотинка за ползването на базата. За „безрезервната подкрепа“ сигурно трябва да благодарим на Тодор Петров от базата на ТД „Бонония“ – гр. Видин.

За благодарност към него

сигурно трябва да предложи на членовете на туристическото дружество във Видин да променят устава си, като в него запишат, че председателят им ще бъде преизбиран на този пост, докато навърши 100 години.

Казвам това, имайки предвид, че след дългогодишно председателстване на Тодор Петров от базата на ТД „Бонония“ ще остане само „тих бял Дунав“. Споделям притесненията си от факта, че дружеството във Видин чрез своя председател от-

казва да даде всякаква информация за финансовите резултати от фирма „Бонония турист“ ЕООД, която по незаконен път е придобила собствеността върху цялата материална база на туристическото дружество. Поради всичко, споменато дотук, изразявам сериозни опасения, че е възможно предизвикването на изкуствен фалит, а оттам – продажба на материалната база на дружеството.

И ако в Белоградчик срещнахме подкрепата на цялата

туристическа общественост, дълбоко се съмнявам, че същото ще се случи във Видин по простата причина, че туристите там нямат достъп до подобна информация.

Апелът ми към всички туристи, към всички дейатели на движението е: **„Бъдете по-бдителни, не допускайте случайни хора да ни отнемат най-ценното - построените с много труд и ентузиазъм туристически хижи, домове и заслони!“**

Ученици превзеха...

(Продължение от стр. 1)

От името на организаторите участниците в празника бяха поздравени от Георги Каневчев, началник-отдел „Учебно-спортен и методичен“ при БТС. Духът се приповдигна още повече, когато учениците изнесоха своята кратка тематична програма. Присъстващите бяха поздравени с концерт и от Детско-юношеския фолклорен ансамбъл „Арсенал“, Казанлък.

Освен благодарност за добре свършена работа от страна на всички организатори на проявата, в т.ч. ръководителите на групите, на регионалните инспекции на МОН и туристическите дружества, младите участници в станалия вече традиционен патриотичен празник си пожелаха догодина броят им да е още по-голям.

В. „Ехо“

Отвоювано имущество, спряно беззаконие

ПРОТЕСТЕН МИТИНГ В БЕЛОГРАДЧИК

„Стоп на беззаконието и гаврата в Белоградчик“, „Туристическият дом – на туристите“, „НЕ на Ботьо Ранков“, „Ранков – вн от туристическия дом!“ Плакати с такива надписи носеха участниците в протестния митинг, който се състоя на централния площад в Белоградчик по повод незаконното задържане на базата на туристическия дом в града.

Протестът се проведе по инициатива на Клуба на пенсионерите в града. Със слово към събралото се множество се обърна председателят на Клуба на пенсионера и Гражданския съвет в Белоградчик Теменуга Велкова, в което тя каза:

„Туристическият дом в Белоградчик е построен върху 450 кв. м площ, построен е на общински парцел 6-и в кв. 18 по регулационния план на града. Туристическият дом е на 4 етажа с разгъната покрита площ 1800 кв. м. Той включва хотел, ресторант, бар, фитнес-център, складови и сервизни помещения. Туристическият дом в Белоградчик е един от най-хубавите туристически обекти в Северозападна България с прекрасна панорама – уникалните белоградчишки скали. Собственост е на дружество „Белоградчишки скали“. С петгодишен наемен договор от 02.04.1996 г. с категорична протекция на тогавашното ръководство на ЦС на БТС и при символична цена Туристическият дом е предоставен на „Рабиша проект – Ботьо Ранков“ с представи-

тел Ботьо Ранков, който и досега самоуправно и незаконно продължава да го задържа.

По повод предаване владението на имота - Туристическия дом, на неговия собственик – ТД „Белоградчик“, са водени няколко граждански дела, решени в полза на туристическото дружество (потвърдени от Висшия касационен съд). Но домът и понастоящем, вече 8-а година, продължава да се ползва незаконно от бившия наемател Ботьо Ранков.

През 2008 г. Белоградчик стана една от 20-те отличени туристически дестинации в Европа. През 2009 г. Белоградчишките скали бяха номинирани за едно от 7-те природни чудеса. В момента те заемат челно място в класацията. Тази година се очаква туристически поток от 300 х. души. Белоградчик се нуждае от солидна леглова база – част от туристите няма къде да нощуват. В същото време Туристическият дом стои затворен, а той разполага с 90 легла.

Участниците в митинга се отправиха на протестно шествие до базата на Туристическия дом. Тук те бяха посрещнати от Ботьо Ранков, на който бяха поставени редица въпроси, отговорите на които не удовлетвориха митингуващите. Възмутените граждани се разотидоха с надеждата заплетеният казус да бъде разрешен в най-скоро време.

Пресслужба,
Община Белоградчик

Обръщение на БТС

Най-тревожно е поведението и действията на ръководената от председателя ви Евгени Вълкачовски клика, която чрез продажби и разграбване съсипа инфраструктурата на хижа „Петрохан“, емблемата на туристическите хижи в Стара планина.

Само за няколко години комплексът се лиши от ски влековете, утпкващите машини, моторните шейни и всякакъв друг вид инвентар, даже и одеялата с емблемата на БТС, свързан с бъдещето на ски център „Петрохан“, финансиран на 100% с капитал от Българския туристически съюз.

След това погловно разграбване дойде ред и на самата хижа „Петрохан“.

Сключиха се няколко нелегални договора за отдаване под наем, без да бъде уведомено ръководството на БТС, независимо че има задължителни правила и принципи за управление на материалната база и сключването на договори за стопанисването ѝ. Върхът на наглостта от страна на Евгени Вълкачовски бе, когато се установи, че документи за категоризация на хижа „Петрохан“, подадени

в Държавната агенция по туризъм, са не от името на ТД „Монтана“, а от името на фирма „Арки“ ООД с адрес на регистрация гр. Монтана, ул. „В. Левски“ 15, която надлежно е приложила нотариален акт за собственост.

Сега обръщението ми е към вас, драги туристи от Монтана, защо проспяхте толкова дълъг период и допуснахте един измамник да си разиграва коня, за да доведе до ликвидация туристическото движение във вашия край?!

Нямаше ли сред вас достойни люде, та се стигна до такова страшно падение – да се ликвидира до основи строеното от вас и вашите предшественици в продължение на 90 години!

Като изпълнителен секретар на БТС мога да ви обеща само едно: престъпникът Евгени Вълкачовски ще си получи заслуженото в българския съд.

Недопустимо е един случаен човек, който никога не е имал отношение към туристическото движение, да ви манипулира, ограбва и остави на улицата.

След всички тези изпълнения, след това „блестя-

що“ управление, за голямо съжаление монтанските туристи ще се върнат отново 90 години назад, като в днешно време това връщане е по-лошо от природно бедствие. За да се справим с тази мафия, ще ни е необходима вашата помощ да разобличим престъпниците и да потърсим отговорност за деянията им, за да не останат ненаказани.

Може би тонът ми е малко остър и неписъщ за поздравление, но вината е на председателя ви Евгени Вълкачовски, който ви поднесе незабравим „подарък“ за 90-годишния юбилей.

Бих искал само да разберете, че незаконната продажба на хижа „Петрохан“ е едно от най-големите престъпления в историята на туристическото движение в България, което монтанските туристи и обществеността на града не заслужават.

Искрени поздравления за юбилей!

Продължавайте все така всеотдайно да обичате природата на България и туристическото движение!

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
СЕКРЕТАР НА БТС:
ВЕНЦИСЛАВ УДЕВ**

За 35-и път Арда прие участниците в похода по течението на реката

Над 100 човека се включиха в традиционния Национален тридневен воден поход по поречието на река Арда. Той е включен в Националния календар на Българския туристически съюз, като домакин е ТД „Кърджали“. Всяка година походът се провежда под различно мото. Този път бе посветен на чистотата на р. Арда и язовирите „Кърджали“, „Студен кладенец“ и „Ивайловград“.

Регатата е с 35-годишна традиция и в нея участват гребци от различни възрасти. Тази година екипите бяха от 10 града на страната – Кърджали, Плевен, Русе, Троян, Смолян, Асеновград, Първомай, Хасково и др., като домакините участваха с 3 лодки.

Походът по река Арда е първият за сезона във време, в което всичко е зелено

и красиво. Целта е гребците не само да се възползват от възможностите на реката, но и да се разкрие потенциалът на региона в областта на туризма. Разстоянието от старта до самия финал е 75 км. Първия ден участниците тръгнаха от началото на яз. „Студен кладенец“ при Ардински мост в Кърджали и приключиха на „Боюк дере“. Там походниците и придружаващият ги екип опънаха палатков лагер и се заеха с почистването на района, което направиха и в останалите биваци. С това гребците дадоха своя принос в опазване на околната среда. Следващия ден регатата продължи от стената на яз. „Студен кладенец“ и стигна малко след Маджарово. Точно под стената се намиращият гробът на загинал преди години участник във водния

поход. Гребците спряха и почетоха паметта му с едноминутно мълчание, след което продължиха по пътя си.

Третия ден регатата продължи от с. Калоянци до стената на яз. „Ивайловград“. Освен финален етап мястото се превърна в терен на няколко състезания, измежду които за най-бързо каране на каяк, добро владение на техниката, както и за най-добър бивак.

Плаването по течението на реката не бе само преминаване на трасето, а и неповторимо изживяване за участниците. Гребците споделиха, че гледката от водата е много по-различна. Тя зарежда енергийно туриста и „държи влага“ месеци наред. Да видиш природата от един друг ъгъл, е наистина невероятно преживяване, споделиха гребците. С буй-

ните си бързеи реката е изключително атрактивна и за любителите на екстремните водни спортове. Вдига адреналина и хората се чувстват удовлетворени, че са успели да преодолеят едно малко препятствие, което природата им е дала.

От ТД „Кърджали“ споделиха, че следващата година в похода ще бъде включен и яз. „Боровица“. През първия старт на яз. „Боровица“ и втория ден от похода за най-малките участници ще бъде устроен празник. На определен участък малчуганите ще имат възможността да покажат на какво са способни при управлението на едноместните и двуместните лодки. Тази година най-малкият гребец в Националния гребен поход по водите на р. Арда бе 6-годишният Антон Енчев от Стара Загора. Той

премина по цялото трасе в лодката на своите родители. Участието му в проявите е за втора поредна година.

За съжаление Българската федерация по туризъм и тук се опита да се възползва от чуждата организация на проявата. БФТ пусна своя паралелна наредба към членовете си за провеждане на същия този воден поход. Това внесе дезорганизация

в перфектния ред, създаден от организаторите. Една част от гребците индивидуално преминаха по трасето, докато основната група ги следваше с ден закъснение. Организаторите се закачиха, че догодина няма да допуснат това да се случи и всеки, опитал се да яхне чуждия труд и усилия, ще получи заслуженото.

В. „Ехо“

СИГНАЛ

До
Управителния съвет на БТС
Копие: Редакцията на в. „Ехо“

Уважаеми колеги,

Пишем ви от името на ТД „Кърджали“ и неговия туристически актив по повод организацията и провеждането на 35-годишния Национален воден поход по р. Арда.

Домакин през всичките тези години е ТД „Кърджали“, под патронажа и всеотдайната подкрепа на Българския туристически съюз, в чийто Национален спортен календар проявата съществува от самото си начало. Финансова и медийна подкрепа имаме и от община Кърджали, за което благодарим.

Подчертаваме – водният поход се провежда за 35-и път и това никога не е било дело на Българската федерация по туризъм. Която кой знае защо тази година се направи на организатор и пусна своя паралелна Наредба към членовете си, дублираща наредбата и програмата на истинските организатори. Това внесе дезорганизация в перфектния ред, като една част от гребците индивидуално преминаха по трасето, докато основната група ги следваше с ден закъснение. Реагираме остро на този своеволен акт от страна на БФТ, който показва тенденция към присвояване на дългогодишни традиции и чужди усилия.

За ТД „Кърджали“:
Калин Карагяуров, изпълнителен секретар

Стартира ТИД-54

На 28 юни в гр. Инголщадт, Германия, в близост до изворите на р. Дунав, стартира за 54-и пореден път Международната дунавска регата ТИД-54. Повече от 150 ентузиастични привърженици на воднотуристическите преживявания, представители на дунавските страни, Холандия, Великобритания, Австралия, Швеция, Израел, потеглиха по над 2500-километровото трасе, за да финишират на

29 август в гр. Силистра. Оттам част от участниците ще продължат по делтата на р. Дунав до Черно море.

Тази година особено приятно е да се отбележи 9-членната група от България, млади и ентузиастични привърженици на водните пътешествия.

С традиционното „Ахой!“ интернационалната флотилия пое по дългия, но изпълнен с много емоции и преживявания път.

Георги Каневчев, нач.-отдел „УСМ“ при БТС

Традиционният спортно-туристически празник на учациите се от столицата, организиран от Столичната община и БТС със съдействието на ПСС, се проведе в м. „Момина скала“ - Витоша. В него взеха участие учениците от V до XII клас. Дисциплините, в които участваха,

бяха: волейбол, опъване и сгъване на палатка, теглене на въже, туристическа щафета, конкурс за мис и мистър „Момина скала“ и др. За доброто настроение се погрижиха музикални и танцови гру-

пи при читалище „Кремиковци“, а г-жа Иветка Петкова - зам.-кмет на община Кремиковци, оглави журито за мис и мистър „Момина скала“.

Най-добро участие и класирани

са: 138-о СОУ Васил Златарски“, 73-о СОУ „Владислав Граматик“, 5-о ОУ „Иван Вазов“, ПГХВТ „Проф. д-р Г. Павлов“, 47-о СОУ „Христо Г. Данов“, 26-о СОУ, СМГ и др.

Наградите за участниците – ра-

ниции, шапки, фланелки, грамоти, карти - бяха осигурени от Столичната община и БТС. Невероятно красивите торти, които получиха най-добре представилите се отбори, бяха предоставени от сладкар-

ница „Сладкишница“.

Наградите бяха връчени от г-жа Пелагия Чернева, Столичната община и представители на БТС.

Зори Иванова

№92

Храм-паметник „Шипка“

Идеята принадлежи на руската прогресивна обществено-политическа, както и на близки на загиналите. В организираните през 1880 г. инициативен комитет се включват исторически личности, като граф Игнатиев, подписал от името на руското правителство Санстефанския мирен договор, майката на ген. Скобелев, княз Церетелев и т.н. За председател избират П. А. Василчаков. Конкурсът за архитектурен проект спечелва А. И. Томашко, чех по народност, един от най-талантливите възпитаници на Петербургската художествена академия. Въодушевен от идеята, целият руски народ се мобилизира и само за няколко месеца събира от доброволни дарения 700 000 златни рубли за осъществяването на проекта. Жителите на с. Шипка даряват земята. Под ръководството на архитектите Померенцев и Смирнов, с помощта на много прочути руски и италиански майстори и каменоделци, наетите от съседните села мотивирани от патриотичната цел работници успяват да издигнат знаменития храм за по-малко от 6 години. На тържественото откриване на 23 септември

1902 г., посветено на 25-ата годишнина от епичните боеве на Шипка, присъстват хора от цяла България, останалите живи опълченци. Руската делегация включва генералите Драгомиров и Столетов...

Построен в стила на руската църковна архитектура на XVIII в., с уникалното си великолепие и пищните си багри храм-паметникът е истински шедьовър. По своя характер той е грандиозен пантеон на загиналите за свободата на България по време на Руско-турската освободителна война. Смайва своите посетители с архитектурното си великолепие. Вътрешните и външните стенописи са дело на най-добрите руски и български художници от онова време. Редом с църковните сюжети те съдържат и сцени от историческото минало на Русия и България, отразяват славянското родство на двата ни народа. На северната страна са изписани образите на създателите на общата ни славянска писменост - братята Кирил и Методий, както и на техните верни последователи Наум, Сава, Климент, Горазд и Ангеларий. Южната стена представя образи на

*О, Шипка!...
И днес йощ Балканът, щом
буря зафаща,
спомня тоз ден бурен, шуми
и препраща
славата му, дивна като ня-
кой ек,
от урва на урва и от век на
век!*

Иван Вазов

Една от най-красивите тъжни български поеми, пресъздава гениално неповторима част от българската история, завинаги е въткала в кръвта и плътта ни преклонението пред подвига на защитниците на Шипка. Днес младите наши поколения и още много векове тези, които ще дойдат след тях, ще съдят за ония паметни, изпълнени с небивал патриотизъм времена, по паметниците, оставени от благодарните потомци. По писаното, сътворено от вдъхновените таланти. По паметта, предадена от баща на син, от дядо на внук. Дължни сме пред тази свята памет!

... В този смисъл обект като Шипка не трябва да бъде пропуснат от нито един турист!

руски църковно-политически дейци. Пред олтаря на двете колони са изобразени образите на цар Борис I и киевския княз Владимир. Най-ярката творба - образът на Христос, украсява централния купол. Значима художествена стойност има и украсата на иконостаса.

В храма са вградени 34

мраморни плочи и 17 саркофага с пантеон на загиналите свидни синове на двата братски народа. Върху плочите са изписани имената на падналите във войната герои, на четири от тях са означени фамилията на 569 убити опълченци.

Освен вечна илюстрация на героичната епопея на

описаните от Вазов герои и мъченици на свободата този знаменит паметник ще остане в паметта ни и с факта, че звънът на неговата голяма камбана дава сигнал и за началото на Септемврийското въстание през 1923 г. Затова и когато войните на Червената армия през септември 1944 г. посещават

храма, те добавят още една мраморна плоча в памет на загиналите си деди.

Посещението на храм-паметника може да стане с автобус, който се движи по шосето Казанлък-Габрово.

Раб. време - всеки ден от 8 до 18 часа.

За нощувки: х. Бузлуджа, тел. 0896 688 524.

Специално разпореждане на МС от 5 октомври 1956 г. обявява вр. Шипка и околностите му за Национален парк-музей „Шипка“. Той се разпростира на площ 1200 дка. Бели камъни, побити в земята, очертават позициите на шипченските защитници. На Северната височина се възстановява командният пункт на ген. Столетов и зимната войнишка землянка. Възстановяват се артилерийските позиции на Стоманената, Голямата, Малката, Планинската, Цен-

тралната и Кръглата батарея.

... Тъкмо там, където е била предната позиция на шипченската отбрана, в близост до Орлово гнездо, на вечна стража се намират Паметникът на свободата. Той е построен по инициатива на Централното поборническо-опълченско дружество в София с доброволен дарени от народа средства. Проектанти са арх. Атанас Донков и скулпторът Александър Андреев. Строителството започва през 1926 г. и завършва през август

открито е най-патетичният разказ за героизма през август 1877 г., драматичната зимна отбрана на прохода, увековечила славата на неговите героични защитници.

Паметникът е висок 31,5 м. До него водят 894 стъпала. Над централния вход достояносно е изправил снага бронзов лъв. На останалите три страни са изписани имената на Шипка, Шейново и Стара Загора - бойните полета. В приземния етаж под мраморен саркофаг се съхраняват костите

от несравнимата мотивация на смелите защитници на свободата и прохода, които с цената на живота си запазили за нашия поглед тази хубост скъпа и ненагледна. Не може да останеш безразличен нито към прекрасния изглед, нито към подвига на тези, които дадоха за него живота си.

Тук е мястото да припомним трите славни битки, свързани с Шипченската епопея.

Първата - 17-19 юли 1877 г. Руско-турската война е още в своето начало, когато руските войски установяват контрол над важния стратегически Шипченски проход, който свързва Северна и Южна България.

Предният отряд на ген. Гурко има задача да установи контрол над проходите в Стара планина. Овладева Хаинбоаз и няколко

съседни прохода и се отправя към Шипка. Там има над 5000 османски войници на Сюлейман паша. На 17-ти Гурко предприема атака от север с четири от дивизиите си. Двете успяват да превземат предвидените позиции, но двете в центъра са отблъснати. На 18-ти напада от южната страна, но основната атака отново е отблъсната. За 19-ти Гурко предвижда едновременно атака от север и юг и, стреснати, турците сами се изтеглят от прохода...

Втората е на 21-26 август 1877 г., една от най-решаващите в хода на тази война. Руските войски, подпомогани от български опълченци, удържат Шипченския проход срещу османците, които неколкостранно ги превъзхождат по

численост. С това те и препречват пътя към обсадения Плевен.

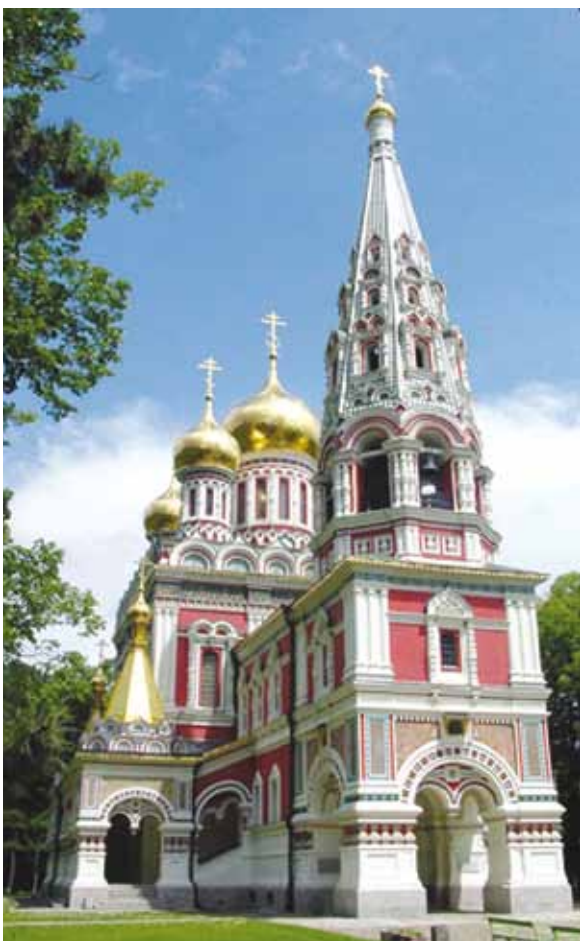
Третата битка за Шипка Осман паша прави само няколко седмици по-късно. Тя е на 13-17 септември 1877 г. Това е последният неуспешен опит османците да си открият пътя към обсадения Плевен.

От 13 до 17 септември Сюлейман паша ожесточено обстрелва всички руски позиции и предприема фронтална атака срещу вр. Свети Никола. Превзема първия ред от окопите. Генерал Фьодор Радецкий, командващ по това време отбраната, прехвърля подкрепления към вр. Св. Никола и руснаците започват контраатака. Отблъсват врага от всички заети позиции. Днес паметникът на Шипка и прилежащите му храмове са едни от най-впечатляващите по размер и духовно-историческа стойност български светини. Те будят респект с достолепието и строгостта, които лъхат от пестеливото им, високохудожествено изпълнение. Няма българско сърце, което да не забие развълнувано, когато, застанал пред величествения паметник, те обземе споменът за героичните събития, станали по тези свети места.

Шипченската епопея е голямата гордост на българина. В боевете, които са се разигрвали по високите точки на историческия Шипченски проход - върховете Св. Никола, Орлово гнездо, Шипка, Българското опълчение и руските съюзници под командването на ген. Столетов с 5500 души и едва 27 оръдия са удържали позиции срещу 27-хилядна армия на Сюлейман паша, подкрепена от башибозушките орди.

Заслужена е славата им през вековете!

Раб. време: през лятото - 9-19 часа, зима - 9-16,30 ч. Тел. 043162495.

№93

Връх Шипка

1934 г. Вътрешното оформление се осъществява през 1957 г. Отново основно е ремонтиран през 1982 г. в чест на тържествата, посветени на 105-ата годишнина от боевете при Шипка. В чест на 100-годишнината от Освобождението бе построен нов тържествен вход към паметника. Днес този свят музей на

на 317 загинали в битките герои. Скулптурната композиция - руски и български опълченец, дело на проф. Любен Димитров, наречена „Зимното шипченско стоеие“, е истински символ на стоицизма и небивалия патриотичен подвиг на защитниците на прохода.

Останалите 7 етажета представят експозиция, която разказва за героизма на руските и българските опълченци по време на героичната петмесечна отбрана на прохода. Има богата колекция от орденни и медали, снимки и документи, оръжие. Тук е и копието на Самарското знаме. Последната площадка предлага един прекрасен изглед към тази рядко красива част от Родината. Тази жива картина още веднъж увеличава емоцията

Посетителите на храм-паметника „Шипка“ и връх Шипка имат възможност да ползват услугите на следните туристически обекти на БТС:

Обекти на БТС в Шипченския балкан

ХИЖА „УЗАНА“

Разположена е в едноименната местност, северозападно от вр. Исполин (1524 м н.в.) на 1238 м н.в. Многократно е преустроявана и сега хижата е с капацитет 80 места. Тя е водоснабдена и електрифицирана, отоплението е с печки на ток и твърдо гориво. Санитарните възли и баните са етажни. Разполага с туристическа кухня, столова и бюфет. Има ски писти, съоръжени със ски влекачи. Пътят до хижата е асфалтиран. Има паркинг. Телефони за резервации: 0882/966 437, 0896/715 178.

Хижата е пункт от европейския маршрут Е-3. Изходни пунктове: гр. Габрово, 25 км - 4 часа, с. Шейново през м. Къзалан - 3.30 ч.

Съседни туристически обекти: Географският център на България - 0.20 ч., вр. Исполин - 1 ч., х. Янтра - 1.30 ч., х. Мазалат - 4 ч., Проход Шипка - 2 ч., вр. Шипка (1326 м н.в.) с Паметника на свободата - 3 ч., х. Бузлуджа - 5 ч.

Стопанин: ТД „Узана“, гр. Габрово, тел.: 0896/715 177, 0882/966 436.

ХИЖА „БУЗЛУДЖА“ – МАЛКА

Намира се в Шипченска планина (Средна Стара планина), в южните склонове на вр. Хаджи Димитър (1441 м н.в.) на 1394 м н.в. Хижата е преустроявана неколкратно и сега е масивна двуетажна сграда с капацитет 34 места. Сградата е водоснабдена, електрифицирана и отоплена с ел. печки. Санитарните възли и бани са вътрешни. Разполага с туристическа кухня, столова с камина. Има ски писти, съоръжени с влекачи.

Хижата е пункт от европейския маршрут Е-3. Изходен пункт: с. Крън 18 км - 3 ч., гр. Казанлък - 25 км, гр. Шипка - 2 ч., гр. Габрово - 2.30 ч.

Съседни туристически маршрути: Лобното място на Хаджи Димитър - в непосредствена близост, вр. Шипка (1326 м н.в.) с Паметника на свободата - 2 ч., х. Младост - 0.45 ч., х. Узана - 5 ч.

Стопанин: ТД „Орлово гнездо“ - гр. Казанлък, тел. 0431/6 25 66, 0882 966 490, 0882/966 489.

ХИЖА „БУЗЛУДЖА“ – ГОЛЯМА

Намира се в Шипченската планина (Средна Стара планина) близо до хижа Бузлуджа - малка, на 1324 м н.в. Хижата е преустроявана неколкратно, а през 2006 г. е основно ремонтирана. Представлява масивна триетажна сграда с капацитет 60 места в стаи с 2 легла и с апартаменти. Сградата е водоснабдена, електрифицирана, с централно отопление. Разполага с ресторант с 80 места и VIP зала с 20 места, лоби бар, ски гардероб, конферентна зала. Непосредствено до нея се намират ски пистите и ски влекачите. За резервации: 04324/21 98, 0886/ 022-171.

Хижата е пункт от европейския маршрут Е-3. Изходните пунктове и съседните туристически обекти са същите, както за хижа „Бузлуджа“ - малка.

Стопанин: ТД „Орлово гнездо“ - гр. Казанлък, тел. 0431/6 25 66, 0882 966 490, 0882/966 489.

БТС окончателно спечели делото за заслон „Черни връх“

След водените повече от две години съдебни дела с Националния институт по метеорология и хидрология при БАН (НИМХ) Върховният административен съд окончателно взе решение, с което се отхвърлят претенциите на НИМХ към частта от имота, т.е. чайната, държана от БТС на Черни връх.

Туристите вероятно си спомнят, че преди две години през месец август, на Празника на организиран туризъм на Черни връх, се събраше подписка в защита на заслона. Съдебните дела бяха започнали преди нея и продължиха до м. май т.г. с окончателното произнасяне на съда.

Страни по делото фактически бяха НИМХ при БАН и област София-град, тъй като обектът е публична държавна собственост, а БТС участваше като заинтересована страна. Претенциите на НИМХ бяха за частта от сградата, която се държи от БТС, т.е. за чайната.

В течение на този двегодишен период съдебните инстанции се произнасяха в полза на БТС, признавайки правото на ползване на имота, предоставен му на законово основание (ПМС № 171 от 1957 г.). Държавният орган в лицето на областния управител признава също

правното основание за ползване на имота, базирайки се на горното постановление, и отказва да го изझे от БТС. Насрещната страна (НИМХ) обаче се възползваше от правото си да обжалва решението на съда и заповедта на областния управител, с несъстоятелни аргументи, които

не бяха уважени от последната съдебна инстанция. Обосновавайки се на безспорните факти и документи за вземане на своето решение, Върховният административен съд, с Решение № 6276 от 14.05.2009 г., отхвърли жалбата на НИМХ при БАН против заповедта на областния

управител. С това съдът фактически признава законовото право на ползване на имота от БТС и което е най-важното: Решението НЕ подлежи на обжалване!

Йордан Йорданов
Началник-отдел „Хижи,
маркировка и комуникации“

ПОЛЕЗНА
ИНФОРМАЦИЯ

Ръководството на БТС предоставя възможност желаещите туристи и хижари да си закупят евтино и качествено спално бельо. В сградата на БТС можете да намерите:

1. Долни чаршафи за матраци 80/90 см на цена 4,01 лв. за бройка.
2. Пликове за единични легла на цена 7,70 лв. за бройка.
3. Калъфи 50/70 на цена 2,05 на бройка.
4. Възглавници от силикон в размери 50/70 на цена 3,80 за бройка.

Предлаганите продукти са много красиви и модерни, от чист памук, снежнобели с бродерия с емблемата на БТС в зелен цвят.

Бройките са ограничени количества. Побързайте!

За заявки: тел 029300674, 0882966 303.
Адрес: София 1000 „В. Левски“ № 75, БТС, отдел „Хижи и маркировка“.

Напоследък значително намаляха ограниченията при посещение на планините покрай българо-гръцката граница. Освен високите Славянка, Беласица и голяма част от Родопите, там се издига и ниската, малко известна Стъргач планина. В нея се откриват неподозирани природни красоти, които си заслужават да се видят.

Тя се отличава с достъпността си поради сравнително малката ѝ надморска височина, със своеобразната си флора и фауна, с незаменната панорама, която се открива от билото ѝ към високите Пирин, Славянка и Родопи и към редицата високи планини в Северна Гърция.

Разположена на югоизток от Южен Пирин, на територията на Хаджидимовска община от Гоцеделчевския край, тази ниска планина е преполовена от граничната бразда на българска и гръцка част. Първоначално Стъргач не впечатлява, когато се наблюдава отдалеч, тъй като погледите се задържат повече на съседните и значително по-високи планини, но при броденето из нейните дебри и по главното ѝ било туристите остават очаровани от прекрасните и девствени полянки с най-разнообразни цветни треви и билки през лятото, обградени от също така разнообразни храсти, повечето от средиземноморски тип.

Стъргач е част от Рило-Родопския масив. Тя е една от деветте планини (най-ниска) в Югозападна България в обсега на Благоевградска област. Простира се от север на юг (около 15-16 км) между няколко високи планини. Ширината ѝ е между 8 и 12 км. От север р. Мътница я отделя от югоизточните склонове на Южен Пирин, от запад малкото Ловчанско поле я свързва със Славянка планина, на юг в гръцка територия се ограничава от Зърневската котловина. Площта на българската част от планината е около 37 кв. км (около 40 на сто от общата ѝ площ), има куполовидна форма – широко и равно било и доста стръмни склонове.

Най-високата ѝ точка е 1270 м и се намира в гръцка територия, а в българската най-висок е вр. Грънчар (Асанов връх) 1218 м. В наша територия по-голяма част от главното било с прилежащите към него склонове се нарича Пъзлака с едноименен връх, висок 1151 м (в някои географски карти е отбелязан като вр. Стъргач). Планината е изградена от мрамори, мраморизирани варовици, кристалини шисти – гнаиси и слюдени шисти. Само на една малка площ се разкрива гранит. На отделни места се срещат опушен кварц и минералът морион – също кварцово образование. Отдавна, макар и ограничено, се използват скалните ресурси на Стъргач. В миналото десетилетия наред жителите на селата Либяхово (дн. Илинден), Гайтаниново, Ловча и др. изкопават кристалините шисти за покрив на къщите им. Около 1960 г. тук се копае и слюда. Последните геоложки проучвания през 1982-84 г. устано-

виха наличието в Стъргач на запаси от висококачествени млечнобели мрамори. Някои от тях са с цветни нишки. Преди двайсетина години започна експлоатирането им – сега това е преустановено.

В Пъзлака сред мраморизирани варовици се наблюдават и някои интересни карстови форми. На самото главно било има няколко обширни въртопи и валози. Тези ясно изразени вдлъбнати форми са обрасли в тревиста и храстова растителност. Има и малки пещери. Поради частичното влияние на надморската височина и близостта до

ноголавче, багрилна жълтуга, съснка, тракийско омразниче, стрибърнова айважива, родопска телчарка, урумов кривец, стрибърнова каменоломка, урумова еспарзета, румелийско подрумниче и др. Над всички обаче се откроява един рядък вид пурпурночервено диворастващо лале – прилича на родопското лале. Напоследък то (български ендемит) предизвиква голям интерес у специалистите ботаници, които често през май организират експедиции за неговото наблюдение и проучване. Най-разпространено е в м. Павлюва падина в землището на с.

ножие на Стъргач с. Илинден се слави с активното участие на населението в борбите за църковна и национална независимост по време на Възраждането.

Тук през 1872 г. се ражда един от най-видните участници и герои в Илинденското въстание – Борис Сарафов, а четири години след това и брат му Кръстьо Сарафов – големият български артист. Сега в Илинден живеят около 105 души все възрастни хора, които след отварянето на граничния пункт „Илинден-Екзохи“ за Гърция хранят надежда за това голямо в миналото българско село.

изкачване за около половин час се достига най-високата част на Пъзлака. Дотук, ако е пролет или лято, примамват погледа най-различни цветни треви и билки, храсти, интересни малки скални образувания в податливия на рушене от външните природни сили варовиков терен.

Трудно се намират думи, за да се опише разкриващата се от Пъзлака панорама. Най-впечатляваща е гледката на запад към величествената Славянка, с най-висок Гоцев връх (2212 м), а в югоизточна посока в Гърция вниманието приковава планината Фалакро (Боздаг 2232

Докосване до Стъргач планина

Средиземноморския басейн (Бяло море е на около 72 км по въздушна линия) климатът в Стъргач е преходносредиземноморски. Най-много валежи – предимно дъжд, падат през есенно-зимния сезон. Периодът на задържане на снежната покривка е непродължителен.

Най-характерно за планината е нейната своеобразна, специфична субсредиземноморска флора и фауна. В Пъзлака преобладава храстова растителност, представена от бял и черен габър, леска, бяла леска, шибляков космат дъб, мъждрян, драка, изключително много люляк, червена хвойна и др. Чудесна букова, а на по-малки площи и дъбова гора се шири покрай границата ни с Гърция. В резултат на залесявания през 60-те години на миналия век обширни пространства са заети от иглолистни гори. Голямо е разнообразието на тревисти растения, особено в Пъзлака. Срещат се много ендемични растения, за някои от които се смяташе досега, че ги има само в съседната Славянка – например славянско котенце, парилска метличина, шахтова дрипавка и др. Погледът особено се задържа на красивата балканска перуника – както жълто-цвятяща, така и лилавосиня, расте още дрянковска ведрица, няколко вида салеи, витошки еделвайс, си-

лъпки. Подобно лале, но с жълт цвят, се среща нарядко в Илинденско землище близо до м. Бука. „Гроцвет“ – така нарича местното население лалетата. Думата „громцвет“ е видоизменената гроцвене – лале, цвятящо на върха сред гръм и мъглини и пазено от тях. От 1981 г. на площ от 2,6 ха, а от 1995 г. разширена на 88,3 ха Павлюва падина е обявена за природозащитна местност. Разнообразен е и животинският свят. Стъргач е преходно място за някои животни от Пирин към планините на Северна Гърция и обратно. Срещат се вълци, сърни, лисици, дива свиня, различни влечуги, птици, насекоми и др. Твърде популярна тук е местността Гарванова скала, открояваща се високо над десния бряг на р. Мътница, името на която е свързано с наличието на много гарвани. Стъргач има богато историческо минало. По време на османското иго тук се подвизават с четите си местните родолюбци Стоян войвода, Богатин войвода, прославеният неврокопски войвода Атанас Тешовски и др. Тук е лобното място на войводата Георги Малама (личен приятел на кап. Петко войвода), чиято чета, дошла от вътрешността на България през лятото на 1895 г., била разбита от многоброен башибозук.

Разположеното в източното под-

Предпоставките за това наистина са налице – разчита се на развитие на екотуризма, селския туризъм и екоземеделието. В два дни през годината си заслужава да се присъства на общоселския празник в Илинден. През юни – на Спасовден, когато с курбан и старинен обичай се отбелязва християнският празник, и на 15 август (Св. Богородица – така се казва и местната черква), когато се събират на общоселско тържество и наборни срещи хиляди илинденци от цяла България и от чужбина. За любознателните туристи местните хора могат да демонстрират интересния старинен занаят „стивастарство“, практикуван от местните мъже през 18 и 19 в. Най-удобен изходен пункт за посещение на Стъргач е от гр. Гоце Делчев, където възможностите за пренощуване са предостатъчни.

Със сутрешен автобус от града в 6 ч. и 10 мин. (понеделник, петък и неделя) за около половин час се пристига в с. Илинден. Оттук, през местностите Св. Атанас, Св. Димитър, Св. Георги в посока към Стъргач се пристига за час и половина на м. Селището. Тук е главното било на планината в наша територия, откъдето се разкрива прекрасна гледка към всички посоки. Препоръчва се да продължите надясно в северна посока по главното било и чрез леко

м). На северозапад се проследяват десетките приоблачни върхове на Пирин, на североизток се открояват обширни пространства от Западните Родопи. Оттук за 20-25 мин. можете да се спуснете на северозапад до м. Пальова падина и да се съзерцават през май-юни забележителните пурпурночервени лалета. После можете да се върнете обратно на най-високата точка на Пъзлака, откъдето за около 1 час да слезете в с. Илинден. Ще остане време да се разгледа и селото, преди да се потегли с автобус за гр. Гоце Делчев.

Вторият еднодневен маршрут от селото за Стъргач е с по-дълго времетраене. Отначало той следи първия до м. Селището – тук вляво е Маламов гроб; след това продължава по главното било на юг, навлиза в смесена гора (макар че тук има пътека, е необходима и маркировка) и се достига граничната бразда при най-високото място в тази част на планината – вр. Св. Костадин (1200 м.). При заоблението връх атракция за туристите е изоставената, доста висока, с желязна конструкция гранична пирамида – наблюдателница, от върха на която (препоръчваме да се качите!) се разкрива чудесна гледка към всички посоки. В ранния следобед се продължава по граничната бразда на североизток. След около 10-15 мин. се забелязва вдясно от браздата, на няколко метра в гръцка територия, малко параклисче с икони и можете да запалите свещичка за здраве. Следва спускане по пътека в букова гора все по границата. Стигайки най-ниското място, където граничната бразда завива надясно, се изоставя граничната линия и по широка пътека наляво за кратко време се стига до местността Вирь. Тук впечатлява 15-метров каскаден водопад, който през пролетта при топене на снеговете е най-внушителен. Оттук се продължава за селото (около 1 час и половина) по Тикалско дере или по пътя по левия долинен склон. Съприкосновението със Стъргач планина е едно приятно и незабавимо общуване с девствената ѝ природа, едно рядко удоволствие, което си заслужава да се преживее.

Атанас Панчелиев

XXXI национален песенен празник

„С песните на България“ приключи в града под слънчевия камък – Тетевен. Организатори на празника бяха община Тетевен, БТС, СТХБ и народно читалище „Съгласие“. Проявата бе открита от зам.-кмета г-н М. Дамгов и хор „Планинарска песен-Филип Аврамов“ с химна на туристите „Балкани, дайгйте се“!

По време на празника участниците показаха много добра подготовка и свършенство в туристическото хорово пеене. Повечето хористи бяха включили в репертоарите си песни на незабравимия маестро Филип Аврамов – учредител на туристическото хорово пеене и на песенния празник „С песните на България“. Тази година се навършват 80 години от неговото рождение.

Участие в XXI издание на НПП взеха 45 туристически хора, съставени и групи. Неописуемо въздействие върху публиката поднесоха хорове: „Планинарска песен“ – София, с диригент Иван Христов, „Старопланинско ехо“ – Габрово, с диригент Стефка Карапенева, „Кайлъшко ехо“ – Плевен, с диригент Весела Дундакова, „Средногорски

звуци“ – Стара Загора, с диригент Емил Минев, „Старопланински звуци“ – с. Орешака, с ръководител Иван Генков, доайен на диригентите. Радостен е фактът, че има ново попълнение в СТХБ. Дебютираха хорове и групи: хор „Осоговско ехо“ при ТД „Осогово“ – Кюстендил, ВИГ „Акустика“ – София, Детски хор при ТД „Никола Симов“ – Търговище.

Димитър Гочев, председател на Сдружението на туристическите хорове в България, закри фестивала. За финал на площада всички хорове, обединени под диригентството на Иван Христов, изпълниха популярни туристически песни и си пожелаха отново да се съберат на XXII песенен празник.

Зорница Радонова

Много и разнообразни са проявите, организирани от Клуба по пешеходен туризъм към ТД „Калабак“ - гр. Петрич, през първото полугодие. По пътеките на Беласица петричките планинари всяка неделя откриват нови, непознати красоти и природни феномени. Затова няма да бъде пресилено, ако се каже, че те се превърнаха в истински откриватели на забранените доскоро за свободен достъп девствени места в Беласица. Така още в началото на годината бе открит красивият водопад на един от притоците на Петричка река, напълно непознат до този момент за местните любители на природата. Но най-значимото попадение безспорно бе първият организиран поход до най-дългата водна каскада в Югозападна България над с. Скрът. Дотам вече води маркираната екоптека за водопад „Дъбицата“. Местни ентузиастични от селото за кратко време с доброволен труд изградиха и чудесен кът за отход с беседка, от която се открива красив изглед към каскадата. Сичко това може да превърне обекта в една от най-привлекателните нови туристически дестинации в Беласица. Дотам от селото може да се стигне само за 30-40 мин., ато се тръгне по възстановения път за вр. Тумба и се следва маркировката. Излъченият по този повод репортаж по местните кабелни телевизии, заснет с камерата на ТД „Калабак“, предизвика огромен интерес в цялата община. Оказа се, че за този природен феномен не знаят дори и местните жители на с. Скрът.

Вълнуващо преживяване за петричките туристи бе и посещението на най-големия водопад в Беласица над с. Смоляре в Р Македония, дълъг 39.5 м. Проявата бе съвместна с планинарско дружество „Ентузиаст“ от съседния на Петрич град Струмица. Между двете дружества има установени дългогодишни приятелски взаимоотношения, в основата на които е мотото „Беласица – планина без граници“. Мото, което е всяка следваща проява се превръща в постижима цел.

Това почувстваха 70-те представители на Клуба по пешеходен туризъм и наскоро учредената секция на ветераните в с. Кърналово, с чудесния завършек на посещението край брега на Дойранското езеро. Само месец по-късно, в края на май, бе осъществена най-масовата съвместна проя-

ва – изкачването на първенеца на Огражден, който се намира в македонската част на планината. Освен Клуба по пешеходен туризъм към ТД „Калабак“, в него взеха участие и туристи от Разлог, водени от председателя на местното

дани от знамето на БТС, което се развяваше гордо в ръцете на Георги Ласков по време на целия поход. Това бе една истинска демонстрация на традициите на БТС като най-старата и единствена по рода си туристическа организация на

ме, в почти зимни условия, изкачиха кота 1951 м. Първ на върха стъпи най-възрастният участник – 79-годишният ветеран бай Кольо Ковачев, който получи и първата значка „Вр. Конгур“.

Така бе поставено началото на една нова тради-

писания да изкачи отново любимия връх на петричани. Редом с ветераните бе и младежката група от секцията по туризъм към ПГ по облекло „А. Антонов“, водена от тяхната учителка Зорка Тренчева.

Младите са сред най-

природните паркове в България. След като почистиха района на х. „Беласица“, те получиха членски карти и книжки „100-те национални туристически обекта“, с което стават най-младите участници в организираното туристическо движение

Петричките планинари: Преоткриваме Беласица

дружество г-н Мишков. Така на връх Огражден, висок 1744 м, се събраха над 300 планинари от Македония и България. Сред тях се открояваше петричката група, водена от новия председател на пешеходния клуб Стоян Пантазиев. Македонските туристи бяха впечатлени от организацията и дисциплината на своите български колеги, облечени в юбилейни фланелки „80 г. ТД „Калабак“ и предвж-

Балканите.

Една от най-популярните инициативи на ТД „Калабак“ през последните години е общоградският поход до вр. Конгур – вторият по височина в Беласица след вр. Радомир.

Всяка година той се посвещава на деня на Петрич – Гергьовден, и е част от Общинската програма, съпътстваща празника. 54 бяха ентузиастите, които на 3 май, въпреки лошото вре-

ция – изкачилите върха да бъдат награждавани с тази значка, а имената им да бъдат вписвани в специална паметна книга. Истинско възхищение сред участниците в похода предизвика появата на още един 79-годишен ветеран, основателя на Клуба на ветераните Кирил Гогушев. Въпреки тежката болест, която преживя наскоро, той успя напук на всякакви лекарски пред-

активните участници във всички прояви, организирани от клуба по пешеходен туризъм. По инициатива на клубното ръководство наскоро бе учредена първата детска секция по туризъм в страната. В нея вече членуват 19 деца на предучилищна възраст.

Десет от тях взеха участие и в първата си природозащитна акция, посветена на националния ден на

в България. Идеята е още в най-ранна възраст у тях да бъдат създавани навици за общуване с природата, което ще им бъде от полза за цял живот. Завършвайки този своеобразен обзор на полугодия, не можем да не споменем и за приключилата преди броени дни обиколка на Западните Родопи - от архитектурния резерват в с. Долене, до изворите на р. Арда. Началото бе обявено с поклонение пред паметника на Гоце Делчев в местността Попови ливади, където бе положен венец от името на ТД „Калабак“. Водени от бизнесмена Георги Ласков, само за четири дни петричките любители на природата посетиха 9 от 100-те национални туристически обекта. Те успяха да разгледат природните феномени Чудните мостове, пещерите Дяволското гърло, Ухловица и Ягодинската пещера, покориха Ардин връх и почетоха паметта на героите от Перущица, Пещера и Батак, загинали по време на Априлското въстание през 1876 г.

А за да обобща това, което обединява членовете на клуба, ще използвам една перифраза на неговия председател Стоян Пантазиев: „Ние опознаваме родината не за да я обикнем, а защото я обичаме.“ Тази обич ни помага да бъдем винаги заедно, въпреки разликите във възрастта и социалния статус. Затова с удоволствие прекарваме свободното си време сред красотите на родната природа.

Григор Дремджиев,
председател на ТД
„Калабак“,
Петрич

Шести пореден поход „Добруджа и морето“

С голямо удовлетворение споделям с читателите на нашия вестник „Ехо“ за проведения шести пореден поход „Добруджа и морето“, който бих нарекъл „Събор на туристите от дружествата от Североизточна България“. Мероприятието е с регионално значение, включено в календарния план на БТС. Домакин на проявата е ТД „Добротица“, гр. Добрич, участници са: ТД „Буйна гора“, Разград, ТД „Мадарски конник“ – Шумен, ТД „Дочо Михайлов“, Силистра, ТД „Патлейна“, гр. Преслав, ТД „Никола Симов“, Търговище, ТД „Добруджанец“, гр. Г. Тошево, ТД „Черноморски простори“, Варна, ТД „Приста“, Русе, и ТД „Трапезица“, В. Търново.

По стар български обичай 250-те участници бяха посрещнати от добруджански девойки в национални носии с хляб и сол.

Огромната колона премина по маршрута: с. Българево – с. Камен бряг до ваканционно селище „Русалка“.

„Вечното огънче“, което се намира на брега на морето до с. Камен бряг, първо впечатли туристите. Черно море галеше очите ни с причудливите си нюанси на синьото. Внушителните скали и отвесният бряг са обрасли с хиляди цветенца и билки: жълт равнец, мак, иглика, мащерка и мн. др. Туристическият отряд се докосна до праисторическия резерват „Яйлата“ с пещерни жилища от новокаменната епоха,

обитавани до късното Средновековие, както и до двукатни скални гробници, използвани като фамилни гробници от втори-пети век от н.е. Туристическият поход завърши на приказния плаж на ВК „Русалка“, където част от туристите направиха първия си плаж за годината. Участниците в събора се насладиха на мидените специалитети в ресторант „Дълбока“, намиращ се на екзотичния бряг на едноименната местност.

Вечер на дружбата се състоя в база „Овчарски плаж“ до гр. Балчик, където фолклорна формация „Варна“ изнесе богата програма, бурно аплодирана от всички. Талантливи туристи се извиха с песни и танци. Празникът „Добруджа и морето“ остави дълбоки следи в душите на всички участници, които се разделиха с пожелание за нови срещи на приказния морски бряг.

Неделчо Василев

Десети републикански нощен поход „Верея“-2009

36 състезатели от 8 града на България се впуснаха в нощен пробег, организиран за десета поредна година от БТС с домакинството на ТД „Сърнена гора“ - Стара Загора. Стартът на екстремната туристическа проява беше даден на 5 срещу 6 юни от Прохода

на републиката.

Разстоянието по маршрута Хайбоаз – х. Кръстец – х. Бузлуджа бе изминато най-бързо от маратонец Радил Милев от ТД „Сърнена гора“ – Ст. Загора, и Анатолий Джурмански от ТД „Орлово гнездо“ – Казанлък, при регистрирано

време 6 часа и 05 минути.. Награда за най-млад участник в похода получи Момчил Валериев Монков от Ст. Загора, на 21 години.

Най-възрастен участник по трасето се оказа Коста Янков от Бургас – на 67 години.

Купата за комплексен победител

за трети път бе спечелена от представителите на ТД „Сърнена гора“ – Стара Загора, с 16 участници. Туристическата проява е част от националния календарен план на БТС, като броят на дружествата и участниците с всяка изминала година расте.

Бисер от природата

Намираме се на екопътеката „Бяла река“ в Стара планина, която с право наричат бисер от природата. Как се озовахме тук? Много лесно. Качихме се на хубавия влак от Пловдив до Калюфер, китно балканско градче, родното място на възрожденеца, поет и революционер Христо Ботев. Накрая на града хващаме пътя за местността Паниците, а реката отдясно бълбука и шуми през цялото време. Катерим до манастирчето „Покров Богородичен“ от едната страна, а от другата се спускаме, към аязмото „Свети Пантелеймон“. По моста пресичаме Бяла река и ето ни в мъжкия калюферски манастир. Светинята на духовния мир ни приема гостоприемно. Красива черква и манахили, а наоколо много цветя, плодни дръвчета, тучна зеленина. Тишина и красота, събрани на едно място. Тук ще отморяваме и нощуваме. На един хвърлей от манастира е Бяла река. Изворите ѝ са там горе, високо в планината. Водите ѝ се спускат пенливо и с грохот, а природата е създала наоколо

чудна растителност и красиви пернати и горски обитатели. В този фантастичен пролом е екопътеката, която има осем мостчета над реката, на разстояние два километра. Вървим ту отляво, ту отдясно нагоре... Оглеждаме се - прекрасни гледки, които спират дъха! Манастирската камбана бие сутрин и вечер за проповед и приканва за молитва и пречистване на тялото и душата. Става ти леко и с радост и възхищение се оглеждаш и търсиш още хубави неща. Групата, тръгнала от Пловдив, са туристи - планинари от Клуба за пеши туризъм на ТД „Родопи“. Възторжени и радостни сме, че стъпихме и на този остров на красотата, с високите върхове на планината, надничащи отгоре, с пъстротата на цветята, птичите песни и ние... Всичко е в изобилие – плюс слънце, въздух и вода, която те разхлажда. Чакаше ни дълъг път от мъжкия манастир до града и влака. Обещахме да се върнем!

Надежда Григорова,
ТД „Родопи“, Пловдив

Всяко кътче от Родината има своите природни дадености. Но природата на Тетевенския балкан е нещо изключително. Релефът му е планински и полупланински. Много върхове и долини се преливат един в друг като тапази на развълнувано море. Тук се надпреварват кой по-бързо да стигне небето, връх Вежен, висок 2128 метра, и неговите побратими, върховете Петрахиля, Трескавец, Хайдушката поляна и др. А колко поляни разстилат между тях пъстрите си престилки! Много са и непристъпните канари и спотайващите се под тях повече от 20 пещери, между които Съева дупка, Моровица, Синьото колело, Острилската пещера и др. Какъв неръкотворен творец е природата, за да сътвори в тях толкова много сталактити. А колко притоци като Костина, Заводна, Брязовска и др., събират животелната сила на земята и бързат надолу да прегърнат кръшната снага на река Вит. Пък и много водоскоци, като Топля, Варовитец и други, наумяващи за Ниагарския водопад, скачат безстрашно от скалите, а лете мерят премяната си с небесната дъга. Но най-хубава е гората, която прави района един от най-зелените в България. Тя е най-голямото природно богатство тук и почти 70 на сто от площите на Тетевенска община. На това избра-

Тетевенският балкан - тази хубост ненагледна

но от бога място в каквато и посока да тръгнете нагоре ще стигнете до гора. А искате ли да видите неподправената и хубост, влезте там, дето още не е сечено. Ще ви се стори, че сте сред тропическа джунгла. Погледнете ли към върховете на най-големите дървета, ще ви се завие свят и от умиление ще свалите шапка пред майката гора. Навсякъде се разстилат безбрежни дъбрави, изпълнени със сила и младост. Обвеян с много легенди и предания, говорещи за далечното му минало, Тетевенският балкан е обичан и с повече от 15 хижи. Качнали като бели чайки по кичестите му склонове, те го украсяват като шарен гердан и го

правят още по-привлекателен и достъпен. Най-известни между тях са хижите „Вежен“, „Бенковски“, „Момина поляна“, „Ехо“ и др. Туристи и почиващи идват в планината, защото тя омайва око-то, възвишава духа и облагородява характера. Из балкана блъбукат и много чешми, като „Роденец“, „Хайдушкия кладенец“ и др. Направени от благодетелни хора, на някои от тях несръчно е написано: „Пътниче, спри, пийни и помени!“ Тук, в балкана, се съхранява и най-големият резерват на бяла мура „Царичина“ и на вековна букова гора „Боатин“. Те красят народния парк „Централен Балкан“. Изглежда, майката природа е сътворила всичко

това в момент на вдъхновение, за да е така хубаво! Пък и с благородния труд на залесителите са създадени над 120 хиляди декара нови гори. Те поддържат природното равновесие и небивалата горска красота. За нея са писали много вдъхновени творци. Но най-прочувствени остават думите на патриарха на българската литература Иван Вазов. През 1921 г. той идва на гости при свои

близки в курортното селище Рибарица. Слисан от чаровната красота на Тетевенския балкан, Вазов пише: „Ако не бях дошъл в Тетевенския балкан, и аз щях да бъда чужденец на майка България. Вашият край е пълен с толкова прелести, че аз съм слисан. Ходил съм и в Швейцария, и по други места в Европа, пребродил съм и България, но не съм виждал по-вълшебен край!“ Тази

крилата мисъл краси много обществени сгради в Тетевенския край. Тя е възхвала за красивата тетевенска природа. Така че с право се счита, че Тетевен е не само най-зеленият град, но и едно от най-красивите кътчета на България. Към него има нестихващ интерес у наши и чуждестранни туристи през всички сезони на годината.

Мильо Павлов, Тетевен

Хижа „Соколна“ - бяла птица волна

Два незабравими слънчеви дни ще останат завинаги в сърцата на туристите ветерани от Айтос, Сливен, Казанлък и Горна Оряховица. На 13 и 14 юни гостувахме на х. „Соколна“... С раници на гръб и с много хъс тръгнахме към старопланинската хижа. Тя ни очакваше горда и недостъпна, кацнала на високия хребет. Да стигнем до нея, не беше лесно. Често поглеждахме към висинето с надежда да зърнем бялата ѝ снага. Но тя се беше скрила в гъстите дъбови гори. Преди всичко пред нас се изправи величествен и горд хайдушкият Балкан. А там, най-горе, издига чело вр. Ботев. Под него ни гледа с бяло око вечно снежна пряска. Колко си хубава, мила Родино. Ти си ни земният рай! Въздъхваме и потегляме по стръмната сенчеста пътека. Тя ни отвежда до Сухата река, известна под името Курудере. Вървим все край него, възхищаваме се на природните хубости, забравяме умората. Радваме се на гората, на планината и живота. Походът беше труден, но си заслужаваше усилията. Тук е мястото да благодарим на нашите приятели туристи от Сливен и поспециално на техния председател Сабин Ташев. Те ни извозиха с микробус от Казанлък до Габа-

рево и ни помогнаха по-бързо и удобно да се придвижим към целта. След 4 часа упорито изкачване най-после хижа „Соколна“ отвори гостоприемно порти, за да събере ветераните на четирите клуба. Щом стигнахме до нея, тя сякаш ни грабна на своите бели крила. Пред погледа ни блесна Казанлъшката долина с цялата си прелест. Очите и сърцата ни се изпълниха с хубости омайни. Хижа „Соколна“ ни приюти и прегърна. Уморени, но вдъхновени, вдигнахме наздравица за туристите, за любезния хижар Антон, за приятелите и за България. Последваха туристически песни, стихове, люшнаха се танци и хора, смях и шеги до късно през нощта. Рано сутринта една група тръгна да атакува Танастепе. Останалите запълзяха по стръмнините за горска чубрица и билки. Цялата гора миришеше на младост и ни омагьоса с дивния си аромат. За жалост всичко има своя край. Избухна дружен вик: „Ехо-ооо!“ Поехме обратния път към родните места. Доказахме, че нас, туристите ветерани, още много ни бива. Осъзнахме за пореден път, че животът е хубав, светът е чудесен и има нужда от нашата туристическа песен.

Тонка Петкова, КТВ „Чудни скали“, Айтос

От началото на 2009 г. Клубът по пешеходен туризъм към ТД „Кайлъшка долина“ - Плевен, проведе поредица от походи. През януари и февруари посетихме на два пъти Стара планина: х. Козя стена - х. Хайдушка песен - с. Чифлика и х. Комин - х. Васильов - с. Шипково. През март направихме традиционния поход в Средна гора.

„Кирил и Методий“ - Славяново, с ръководител Лидия Петрова. Децата бяха изключително щастливи да разгледат Вароша, Зоологическата градина, музеите и двореца в града. Особено романтично беше, че преходът от двореца направиха покрай скалите. През м. май клубът ни проведе поход в Осогово, изкачихме вр.

Плевенчани сме на поход

През април поехме към х. Кръстец - х. Българка и се радвахме на един излет до гр. Ловеч с ученици от II и III клас от училище „Кирил и Методий“ - Славяново, с ръководител Лидия Петрова. Децата бяха изключително щастливи да разгледат Вароша, Зоологическата градина, музеите и двореца в града. Особено романтично беше, че преходът от двореца направиха покрай скалите. През м. май клубът ни проведе поход в Осогово, изкачихме вр.

Руен. През юни се състоя 5-дневен поход в Стара планина: Плевен - Шипка - х. Узана - х. Мазалат - х. Соколна - х. Тъжа - Плевен. Нашият клуб съдейства и на учениците от V клас на Гимназията с преподаване на чужди езици - Плевен, с ръководител Ангелина Маркова, да проведат своя поход по маршрут: Плевен - Беклемето - х. Дерменка - х. Добрила - х. Амбарица. На х. Амбарица учениците получиха свидетелствата си за завършен V клас. Тази емоция ще ги свърже завинаги с туризма. Лидия Цанова, секретар на клуба

Ваканционно селище „Зора-2000“ - гр. Поморие

Намира се в североизточната част на стария град на самия плаж и на 10 мин. от центъра на Поморие. Разполага с осем функционално обзаведени екокъщи с изглед към морето, с четири основни легла и едно допълнително и с още шест двойни стаи. Комплексът има собствен плаж и слънчева тераса над него.

Нощувка (ВО)	01.05. – 15.06.2009 16.09. – 15.10.2009	15.06. – 05.07.2009 26.08. – 15.09.2009	06.07. – 25.08.2009
Екокъщи (вили)	72.00	75.00	79.00
DBL (двойна стая)	30.00	35.00	40.00
DBL (2+1) двойна стая + доп. легло	39.00	45.00	49.00
Single (единична стая)	= DBL	= DBL	= DBL

За информация и резервации: Тел: 02 / 980 85 12; 0882 966 320; 0882 966 319, e-mail: centerbts@btsbg.org

Драга редакция,
Неотдавна бяхме с приятели на едно много приятно пътешествие. На пръв поглед не толкова екзотично и далечно, но пълно с изненади и красота. Искам да споделя преживяванията си точно с читателите на любимия вестник „Ехо“, ценители на истинското и нетленното около нас. На хората, които не само гледат, но и вждат, и усещат нещата.

АЛБЕНА КИРОВА

Пътешествието ни из дунавските столици всъщност не беше съвсем изчерпателно, а и не беше с корабче, а с кола, но това също си има своето очарование. След дълъг и изтощителен преход през братска Сърбия живо-поздравно в 5 ч. сутринта пристигнахме в хотела ни в Сегед. След кратък сън и питателна закуска успяхме да се насладим, макар и за кратко, на това очарователно градче, разположено на двата бряга на река Тиса, недалеч от унгарската граница. Градче-градче – близо 160 хил. жители си е, но е изключително спокойно и зелено. Разбира се, да посетиш град без предварително подготвена карта, не е най-хитротото нещо, но благодарение на упътване от учтивите хотелиери успяхме да достигнем до градския площад с катедралата, както и до брега на Тиса. Напълно недостатъчно, но поне успяхме за кратко да се следем със спокойната му атмосфера. Част от групата дори изяви желание да се пресели там. Аз не - прекалено ми е спокойно.

Поехме към Будапеща - безспорно перлата на Дунава (виенчани да ме прощават). Като страна от бившия соцлагер бях с нагласата, че Унгария ще е подобна на нашата мила родина - нищо подобно! Първата ми среща лице в лице с истинска европейска столица ме хвърли в потрес – имаше оооо, ааа и подобни възклицания. Нямахме как да не ме впечатлят специалните алеи и светофари за колеездачи (мечта на всеки софийнец), както и многото и на различна възраст спортуващи по паркове и градинки. За архитектурата какво да кажа – вратът още ме боли.

Настанихме се в хостел, който се оказа много уютно местенце, въпреки предубежденията на част от групата. Съдържателите бяха млади и широко кроени хора, но няма и как иначе, там е неспирен купон. Гостите са от различни националности – от поляци до австралийци, също тръгнали да опознават градове и нрави. Цялата тази приятна атмосфера отклони погледа ни от общите бани, тоалетни и кухня (но винаги заредена с чай, кафе и дори лук, ако някой реши да спретне супичка). В допълнение ще кажа, че

хостелът ни беше разположен на 200 м от величествената катедрала „Св. Стефан“ и на още толкова от брега на тихия бял Дунав, което за познаващите унгарската столица си е пътят на града. Ние все още не я познавахме, но се убедихме в предимството на това местоположение след два изтощителни за краката и изключително пита-

платно спускане към моста и остров Маргит. Прекрасно островче, скътано между двата бряга на Дунав, към което води едноименният мост. Насред шумния и забързан град се открива едно райско кътче, обсапано с многоцветни лехи и пеещи фонтани - нещо, което ми направи страхотно впечатление първо в Сегед, сега и тук - красиви

попаднахме на френски ресторант, но гулашът им надали отстъпваше на този в традиционните заведения. Като за първи опит на местна почва доста ни допадна, още повече обаче ни се услади гъшият дроб и токайското вино, които дегустирахме след това. Радост за небцето...

Някъде бях чела, че за да усе-

та обиколка с трамвай номер 2 по брега на Дунава, рекламирана като разходка със старинен трамвай - за някои може би атракция, но за нас софийнци ежедневие. Трамвайът дори надминаваше по комфорт линия 20 и 22 в столицата ни. Хората са си запазили един за спомен. Една от линиите на метрото също е старинна и води до прекрасното място - Градския парк, в който край красиво езеро се подвизава старинен замък, както и една от най-старите зоологически градини в Европа (май в Шонбрун – Виена, е най-старата), Площадът на героите е забележително място с паметници на значими за унгарската история личности, лунапарк, улични музиканти, бирфест и - Банята Сечени (Szecsenyi) или нещо подобно. Май в същата

тази баня прочутият герой на Алеко се беше заудрял гордо по косматите гърди с гръмкото „Булгар-Булгар“. Ние не посмяхме, въпреки заканата, и отново загубихме ума и дума пред красотата и спокойствието на това място. От фонтани с различни форми блика минерална вода, младежи се плащат кротко, старци играят шах на специални каменни маси в самите басейни. Във вътрешната част има други басейнчета, сауни и какви ли не екстри, но няма време. Пак ще се идва, няма как. Бездруго пропуснахме хълма Галерт, от който се разкрива най-добре гледка към града, а доста места ги претичахме....

На сбoguване с Будапеща предприехме разходка с корабче по Дунава. По кея има различни корабчета и оферти – дневни и нощни круизи, със и без традиционна вечеря и музика и т.н. Ние предпочетохме нощна разходка с бутилка токайско вино за сгряване (сериозно си духа на палубата). Светлините и гледките са пленителни, определено не пестят електричество унгарците.

За кратко на път за Виена ми нахмех и през Братислава. Границата няма, така че отклонението ни беше съвсем малко. Отново се убедихме, че без карта не се ходи в непознат град, но имало глава да пати. Докато намерим центъра и стария град, голямо питане падна, но си струваше. Макар и близо до подобни грандиозно-грандомански градове като Будапеща и Виена, старият град на Братислава има свой собствен облик и атмосфера. Дори архитектурата е доста по-различна. Малки, закътани улички и площадчета, дюкянчета и кафененца. До катедралата дори имаше полусрутена сграда, изрисувана с картините на Пикасо. Малко ми напомни Дубровник, Котор или Будва, може би и на италианските градчета, които никога не съм посещавала, да си призная, но ми се ще скоро да се убедя в предположението си.

Ах, Виена...

Снимки авторката

По стъпките на Ганьо Балкански

телни за душата дни. Всичко беше толкова удобно и добре организирано, така че, запасени с карти и фотоапарати, стартирахме нашата обиколка. Започнахме с преминаване пеша по Chain bridge, което макар и шумно е доста приятно преживяване. Всички мостове в Будапеща са разрушени по време на Втората световна война, но за щастие възстановени в перфектен вид. Явно навсякъде е било модерно мостовите да се кичат със статуи на лъвове, имаше и друг мост, който пък беше с орли. С преминаването на моста се прехвърлихме в старата Буда. Изкачихме се до кралския дворец със самозадвижващите се от тежестта си вагончета, които постепенно ни разкриваха гледка към цяла Пеща. Не че не ни се вървеше, просто изглеждаха примамливо. Не пропуснахме посещение на рибарските кули, построени на мястото на стар рибен пазар. Бели и кокетни, като излезли от детски сънища. От тях се открива разкошна гледка към Дунав и към унгарския парламент, най-впечатляващата сграда в цялата столица, за която изсрахме минимум 100 кадъра (добре че има цифрови апарати...). За съжаление храмът „Матиаш“ беше в ремонт, така че започнахме

шадравани, чиято вода се плиска в такт с класически произведения. Прекрасно! Млади и стари релаксират по поляните, кой с книга, кой с бира в ръка - всеки според интересите. Огромен е и броят на спортуващите. Цели семейства си наемаха 4-местни колела и рикши за разходки. Както споменах, има за всекиго по нещо - за децата зоопарк и разноцветен захарен памук, а за ценителите цвърчат местни вурстчета и се точи пиво. Изключително приятно място за отход. Не го пропускайте! Пътят ни продължи по бул. „Терезия“, осеян с красиви сгради с все така забележителна архитектура. Навярно за местните това е ежедневие, но ние станахме разногледни. Всяка сграда е неповторима сама по себе си, но същевременно всички са в такъв синхрон. Несъмнено има градове с много по-красиви сгради, но тук всичко е така допълващо-преливащо се, че ни завладя завинаги.

По съвет на местни и познати пропуснахме заведенията по крайбрежието и всеизвестната Ваца, където цените са изкуствено надути, и поседнахме на площадче с доста приятни заведения близо до „Ортогон“ и площад „Ференц Лист“. От много избиране накрая

тиш наистина атмосферата на Будапеща, трябва да се разходиш из нея сам. И в това успях да се убедя. Докато компанията заслужено поспиваше сутринта, се устремих към отдавна привличащата ме сграда на парламента главно с цел проучване начина за проникване в нея. Опажките от туристи говореха за достъпност. Процедурата, разбира се, е доста сложна. Първоначално допускат по двама-трима за закупуване на билети, които след това излизат и отново се нареждат извън ограденията до 2-ро нареждане. Усетихме и предимството на членството ни в ЕС. За японци и американци билети, за нас - вход свободен! Сградата е също толкова внушителна и отвътре. Много лъщи това чудо. Обикновени посетители се допускат само в определени зали (все пак народните избраници се трудят), но достатъчно за да завидиш на блясъка и разкоша. Да ожалиш нашите депутати. Проверките на входа са почти като по летищата. Ние изненадващо и за нас самите бяхме заловени с джобно ножче в чантата. Кой ли ще нападне парламент с джобно ножче, но все пак си има правила - конфискация до напускане на сградата.

Не пропуснахме и панорамна-

Черна гора действително е хубав край, а нейните жители, които наброяват едва 650 хиляди души, във всякакво съмнение могат да се определят като хубави хора. Числеността на тази малка балканска нация при всички случаи обаче е в полза на качествата, които тукашните хора притежават. Освен присъщия за планинците суров характер, буен нрав, фанатичен патриотизъм, склонност към юнашки прояви и огнен темперамент, черногорците са прочути и с пословичното си безхаберие, и нека го наречем направо - мързел. Още в рамките на бившата Югославия съседите им от Сърбия, Македония и Хърватия разпространяваха за тях доста пиперливи анекдоти.

Един стар виц от тази поредица описваше много картинно как всеки ден точно по плад-не говорителят на официалната радиостанция в столицата, тогава именувана Титоград, се обръщал бодро към всички слушатели с гръмкото приветствие: „Добро утро на трудовете хора в Черна гора. Ще ви дадем точно време. Часът е 12 на обед! Желая ви успешно начало и ползотворен работен ден.“ В интерес на истината местните хора, особено пък представителите на силния пол, изобщо не се впечатляват ни най-малко, нито пък се докат на чест от подобен вид, казано типично потяхному - зайебанций. Като достойни хора, които се извисяват над тези дребни неща във всекидневния живот, те с чувство на законна гордост, при това съвсем мотивирано, отговарят на подигравателните закачки за прословутия им мързел, сипещи се и до

Черна гора - хубав край, хубави хора

Балканската държава с население от 650 хил. души приема три пъти повече туристи годишно

„Хубав край, хубави хора“ - популярната и емблематична реплика от култовия български игрален филм „Преброяване на дивите зайци“ сякаш е измислена като по поръчка, защото приляга идеално за Черна гора и нейните добри, сърдечни, гостоприемни и почитени хора. Малката балканска държава, разположена на високо в югозападната част на полуострова, е съумяла да обедини в едно прелестно кътче за туризъм и отмора величествените масиви на Динарските планини, бистрите и пенливи реки, които препускат лудо наголу към морето, прозрачните заливи на местното адриатическо крайбрежие, отрупаните със зеленина острови, старинните черногорски градове, средновековните крепости, православните църкви и белокаменните манастирски комплекси. „При раждането на нашата

планета тук несъмнено се е състояла най-очарователната среща между морето и земята. А когато Господ е разпределял природните перли, върху тази земя те щедро са разпръснати тук с пълни шепи“, възкликва впечатлен и очарован от видяното по тези места още през XIX век големият английски поет и пътешественик лорд Джордж Гордън Байрон.

га в изобилие миниатюрната им, но обожавана от тях мала али лъпа землѝа. Освен съчетанието на морски, планински и селски, през последните години в Черна гора успешно се развива и балнеоложкият туризъм, като финансовите постъпленията от всичките взети заедно в края на миналата година гонеха впечатляващата цифра от 690 млн. евро. Според проучване, изготвено по поръчка на местното Министерство на туризма

Любителите на подводния риболов, яхтинга, сърфинга, на топлото и спокойно море, основно от държавите в Западна и Централна Европа, се насочват най-вече към курортните градчета, разположени по протежение на черногорското адриатическо крайбрежие. В интерес на истината трябва да се отбележи, че то далеч не е толкова дълго, както това на съседите им от Хърватия на пример. В замяна обаче не отстъпва по климат, красота, качество, атракции, цени, обслужване и т.н., нито на прочутата „хърватска Ривиера“, нито на известните италиански, френски или испански летовища по Средиземноморието. Несъмнено най-блестящият камък в короната на черногорския морски туризъм е отдалеченият само на 12 км южно от град Будва остров Свети Стефан (много прилича на нашия Несебър). Апропо, остров е силно казано, защото до парчето земя вече има път, но за да отидете дотам по суша, трябва да се бръкнете за 10 евро. Из Свети Стефан са накацали много бели и кокетни виленици (виле), които предлагат подслон на туристите срещу цени, които

се движат между 300 и 1000 евро в зависимост от търсенето, екстрите и, естествено, от сезона. Луксът тук е в изобилие, което е видно и от цените. На острова още от Титово време редовно почиват световни знаменитости, а появата на поп иконата Мадона, която изнесе миналата есен концерт и прекара няколко дни в курорта, окончателно бетонира високото ниво на тукашното ценообразуване. Втори в класацията на най-добрите места за летуване е Будва, а старинната цитадела придава типично средновековен облик

на малкото градче. Оттам до старинния Котор (включен в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО в Европа) и невероятно красивият Которски залив, който поради спецификата на пътя се вижда първо отвисоко, е един хвърлей място, а средиземноморският облик на Бар, Херцег Нови, Пераст, Тиват, Петровац и Улцин упорито потвърждават казаното преди два века от лорд Байрон за красотите на балканската страна. По тези места обаче не само морето е прекрасно. Зърнете ли страховитите планински вериги, мигом ви става ясно защо тя се именува Черна гора, или Монте-негро. Най-високият масив в страната е Ловчен. На повече от 2000 м над морското равнище признателните потомци са изградили в планината мавзолея на крал Петар II Петрович Негош - духовен баща и владетел на черногорската държава в периода 1830-1851 г. Много интерес-

на е и старата столица Цетинье. Там се намира бившият кралски дворец на суверена Никола I и множество добре запазени стари сгради, в които навремето са се помещавали чуждестранните легации, а в периода от 1897 до 1916 г. - и тази на Царство България. Близко до старата престолнина е и прочутият Цетински манастир, в който се съхранява десницата от нетленните мощи на свети Йоан Кръстител, както и парче от кръста, с който той е извършил кръщаването на Исус Христос във водите на библейската река Йордан. Изброеното дотук дава само малка представа за това, което може да бъде видяно в рамките на едно кратко пътуване до Черна гора. Шкодранското езеро, каньонът на река Тара, който е втори по големина в света, след този на Колорадо в САЩ, националният парк „Дурмитор“, построената през XII век катедрала „Свети Трифон“, православният манастир „Св. Василий Острожки“, францисканската библиотека, театърът, създаден от Наполеон Бонапарт, и още много други исторически, природни и културни забележителности обикновено остават за следващия път, а такъв непременно има, защото който веднъж се е докоснал до красотите и душевността на Черна гора и черногорците, непременно се връща отново тук, за да се зареди отново със здраве, сила и дълголетие. Така поне се твърди в една стара местна поговорка.

Ники Нойски

ден днешен по техен адрес, само с един-единствен, но затова пък повече от железен аргумент. Последният, формулиран най-вероятно въз основа на богатия им исторически опит, твърди, че за истинските мъже, разбирай черногорците, е много по-престижно да мирисат на барут и върло люта лозова ракия, а не на киселата пот, която се отделя в големи количества по време на тежкия и особено непривлекателен за тях физически труд. Жизнената им философия е напълно разбираема и логично оправдана, като се имат предвид природните красоти и останалите земни благинки, с които разпола-

и опазването на околната среда (МТООС), въпреки глобалната икономическа и финансова криза сезонът и през тази година обещава да бъде доста силен. Очакват се най-малко 1,5 млн. чуждестранни гости, което е три пъти повече от броя на жителите в планинската република, като само притокът на туристите от Русия вероятно ще скочи най-малко двойно в сравнение със същия период на миналата година, твърдят експертите от МТООС. Масовото нашествие на чуждите туристи всяка година започва обикновено през втората половина на април и приключва едва към края на октомври.

95 години организирано туристическо движение в Кюстендил бе чествано на тържество в Осоговската планина. Пред туристическите бунгала на комплекса „Три буки“ се събраха много туристи и любители на природата. Тържеството се проведе и в присъствието на планинари от дружествата в Крива Паланка, Македония, и Враня (Сърбия). Проявата бе уважена от председателя на Републиканската комисия по маркировка към БТС инж. Георги Кърпачев, който връчи възпоменателен плакет на ТД „Осогово“ за юбилей. Секретарят на общината Борислав Крумов прочете поздравителен адрес от кмета на Кюстендил Петър Паунов. Зам.-председателят на ТД „Осогово“ Йордан Беловодски припомни събития от историята на туристическото движение в града. На тържеството бяха наградени туристи ветерани и дейатели. Ръководството на ТД „Осогово“ благодари за оказаното съдействие и помощ през годините от страна на Българския туристически съюз, Община Кюстендил, Държавната дивечовъдна станция, Планинско-спасителната служба и на членовете на дружеството.

Началото на туристическото движение в Кюстендил се поставя на 25 март 1914 г., когато ученици от мъжката гимназия основават младежко туристическо дружество „Руен“. За председател е избран Кирил Цонев-Цоната, по-късно известен български художник. Първият им излет е на 2 април до местността Ючбунар, следват походи и излети до Деве баир, Кадин мост, Скакавишкия водопад, планините Лисец, Конявска и Осогово. През 1922 г. се възстановява кюстендилският клон на Българското туристическо дружество под името „Осоговец“ с председател Йордан Захариев.

Двете дружества – „Руен“ и „Осоговец“, развиват усилено агитационна, просветна и излетна дейност. Направено е и предложение пред БТС да се премахне забраната девойки да членуват в туристическите дружества. След проведени национални дебати предложението е прието!

Кюстендилци са и сред първите в страната, които поддържат идеята за хижестроителството. Председателят на дружеството по това време адв. Милан Киселички създава комитет, който започва подготовка за строителството на хижа в Осоговската пла-

ТД „Осогово“ – Кюстендил гони стоте

нина. Първата копка е през 1926 г., хижата е открита на 12 юли 1928 г. Това е денят Петровден, по тогавашния църковен календар. Гости на откриването са много хора от града и околните села, а така също и делегатите на провеждания по това време 25-ти национален туристически събор. През 1934 г. двете дружества се обединяват под името „Осогово“. По обясними причини дейността замира в годините на Втората световна война. Непосредствено след войната ТД „Осогово“ набира сили, привличайки в своите редици над 350 членове. През 1947 г. е обявено за републикански първенец по туризъм. През следващите години се развива усилено пешеходният туризъм, организират се експедиции за изкачвания на балканските

планински първенци и на върховете в Унгария, Чехия, Полша и Русия. Все повече почитатели набират и ориентиранието, алпинизмът, спортното катерене, пещерното дело, водният и колотуризмът. През 1960 г. е създаден Клуб по пещерно дело. Неговите членове проучват и маркират над 65 пещери в района. Спортна слава в ориентиранието след 1970 г. под ръководството на Костадин Симеонов донасят Кирил Тончев, Гюлка Милушева, Бойко Станков, Веска Черногорска, Румен Тасков, Георги Бургов. Много добри резултати дружеството постига в алпинизма и в спортното катерене. Алпийският клуб „Руен“ е създаден през 1957 г., а членовете му имат престижни изкачвания в страната и чужбина. Най-известните състезатели на клу-

ба са незабравимият Людмил Янков, Тодор Григоров, Стамен Станимиров, които бяха част от българската експедиция „Еверест‘84“.

През годините на своята дейност дружеството има и много планински водачи – Милан Киселички, Йордан Зарев, Асен Икономов, д-р Димитър Стефанов, Йордан Йорданов, Благой Симов (вече покойници) и още Стефан Иванов, Кирил Давидков, Владимир Ников, Страхил Йосифов и други.

Свое място заема и туристическият хор „Осоговско ехо“, който е носител на много отличия и призови награди. След известно прекъсване хорът възстанови дейността си под ръководството на диригента Димитър Цветков.

През последните години ТД „Осогово“ успешно развива връзки със своите съседи от Македония и Сърбия. Трите дружества са инициатори за сключването на договор за сътрудничество между туристическите съюзи. ТД „Осогово“ е носител на два ордена „Кирил и Методий“ – първа и втора степен.

Кюстендилци първи в тристранна спортна среща 60 планинари от дружествата „Руен“ (Крива Паланка, Македония), „Враня“ (Враня, Сърбия) и „Осогово“

(Кюстендил) се срещнаха на спортно-туристически празник в комплекс „Три буки“ в Осоговската планина. Проявата съвпадна и с честването на 95-годишнината от организираното туристическо движение в Кюстендил. Отборите, водени от председателите на планинарските дружества, отседнаха в хижа „Осогово“ и туристическите бунгала на комплекс „Три буки“. В ресторанта на хотела се проведе вечер на туриста, а на сутринта всички бяха готови за състезателните игри. Спортно-туристическата надпревара се ръководеше от екип съдии, начело със Сашо Ангелов, член на УС на ТД „Осогово“. Състезанието включваше 5 дисциплини – щафетни и занимателни игри – теглене на въже, бягане с колани по двама, туристически сервитьори, построяване на палатка и редене на букви.

Въпреки фалстарта в първата игра (теглени на въже), загубвайки от отбора на Враня, кюстендилският тим не се разколеба и в следващите 4 игри стана победител. Така в крайното класиране отборът на ТД „Осогово“ се класира на първо място, следван от състава на ПСД „Руен“ (Крива Паланка) и ПСД „Враня“. Председателят на ТД „Осогово“ Радослав Михайлов връчи купи на отборите, а Мая Лехчанска, началник-отдел „Младежки дейности и спорт“ към Община Кюстендил, поздрави състезателите от името на кмета Петър Паунов. Спортният празник продължи с тържеството по случай 95-годишнината от организираното туристическо движение в Кюстендил.

Даниела Стоименова

Преклонение пред героите

На 6 юни Клубът на ветераните туристи към дружество „Еделвайс“ организира екскурзия за всички софийски клубове до Етрополе и с. Желява, но този път целта не бе само развлекателна. В Етрополе посетихме местния музей и се запознахме с историята на града. Разгледахме и часовниковата кула. Тъжен ден е, по църковния календар – задушница. В Етрополския манастир „Света Троица“ запалихме по свещичка, отляхме и отпихме по малко червено вино и хапнахме в памет на починалите ни близки, предали ни щафетата на живота, и на нашите приятели, дарили ни с любовта си в отрязката от време, отредено ни да бъдем заедно на този свят.

Отидохме на Мерова поляна. Там се състоя тържествен събор-поклонение в рамките на Ботевите дни,

организиран от основно училище „Отец Паисий“ и читалището в с. Желява. Поклонението беше посветено на 133-годишнината от разгрома на Ботевата чета и в частност на Ангел Тодоров Ковачев. Роден в Разградско, само 20-годишен, той е бил най-младият четник. След разгрома на четата и гибелта на Христо Ботев той е хванат от турските башибозуци, измъчван и разстрелян на Мерова поляна. На лобното му място сега е издигнат паметник. До него

има и паметна плоча, поставена от Разградското землечество в София и Туристическо дружество „Еделвайс“ – София. Пред паметника се състоя тържественото поклонение. Ученици от селото изнесоха рецитал по стихове на Христо Ботев. После бяха поднесени цветя. С едноминутно мълчание всички присъстващи отдадоха почит на Ангел Тодоров и цялата Ботева чета – герои, принесли в жертва своя млад живот пред олтара на свободата. Председателят на Разградското землечество в София произнесе реч. На това поклонение нямаше запалени свещи. Такива бяха боровите – стражи около поляната с новопокаралите си клонки. Нямахме и свещеник. Само ние, софийските туристи, изпяхме: „Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира!“ Тъжен ден, но без такива дни няма народ!

Донка Янева,
Клуб на туристите
ветерани към
ТД „Витоша“

Любен Мартинов чества 80 години

Сред роднини и приятели, на мило тържество туристът ветеран от Кюстендил Любен Мартинов чества 80-годишния си юбилей! Щастливият рожденик, заобиколен от синовете, снахите и внуците, получи много подаръци и цветя от гостите. Председателят на ТД „Осогово“ – Кюстендил, Радослав Михайлов връчи на юбиляра почетна-

та значка на БФТВ – „Ветеран турист“. Любен Мартинов е бивш футболист на „Академик“ (Свищов), „Червено знаме“ (Павликени) и „Левски“ (Кюстендил). Завършва ВФСИ „Д. А. Ценов“ в Свищов. Пенсионира се като началник-отдел „Държавен и финансов контрол“. Дългогодишен член на ТД „Осогово“ и председател на Контролната комисия. Планински водач на ветераните туристи.

Ст. н.с. Любомир Иванов е ръководител на секция „Логика“ в Института по математика и информатика при БАН, председател на Комисията по антарктически неонаменования към МВНР и експерт по географските имена към Международния научен комитет за антарктически изследвания (СКАР). Участник в четири антарктически експедиции. Ръководител на научната антарктическа експедиция „Тангра 2004/05“, чиито данни са използвани в новата карта. Автор на публикации по математическа логика (с монография по алгебрична теория на рекурсията от 1996 г.) и лингвистика (автор на официалната българска система за латинска транслитерация на българския език от 1995 г., утвърдена със Закона за транслитерацията от 2009 г.), както и на четири антарктически топографски карти. Автор на Харта '89 за опазване на българското природно наследство, 1989. Вносител на парламентарното решение от 22 декември 1990 за присъединяване на България към ЕС. Носител е на наградата Никола Обрешков за 1987 г., най-високото българско отличие за постижения в математиката.

При закриване на Четвъртата международна полярна година ст.н.с. Любомир Иванов представи нова, единствена в света карта на о-в Ливингстън и о-ви Гринуич, Робърт, Сноу и Смит - един сериозен принос към зримото българско участие в мисията на антарктиците

Присъствието в Антарктида

процели на неизследваните ледници, той е преминал като по чудо, без да пропадне. Та чак е имал шанса и да се върне обратно до базата... Особено значение в подобни, макар и програмирани „авантюри“, имат добре подбраните за прехода разстояния и маршрути. Това пести време, горива и усилия, а и намалява рисковете, с които е свързано всяко придвижване по ледника с неговите скрити пукнатини, отнели не един човешки живот.

Слушайки разказа на човека, рискувал толкова много без никакви видими изгоди в днешния материален век, възниква естественият въпрос — защо е това усилие, какво тегли един преуспял вече човек към антарктически връх, защо да се изкачи, защо да го наименува и картографира? Отговорът на тези, които могат да сътворят подвига, е простичък и лесно разбираем: "... надявам се, всеки, който след нас се озове по тези места, да бъде безкрайно улеснен от картата, неговите изследвания да бъдат по-резултатни от нашите, а и самата му работа на терена да е по-безопасна. Защото знам какво значи да се озовеш там без ориентири и в лошо време." — сподели

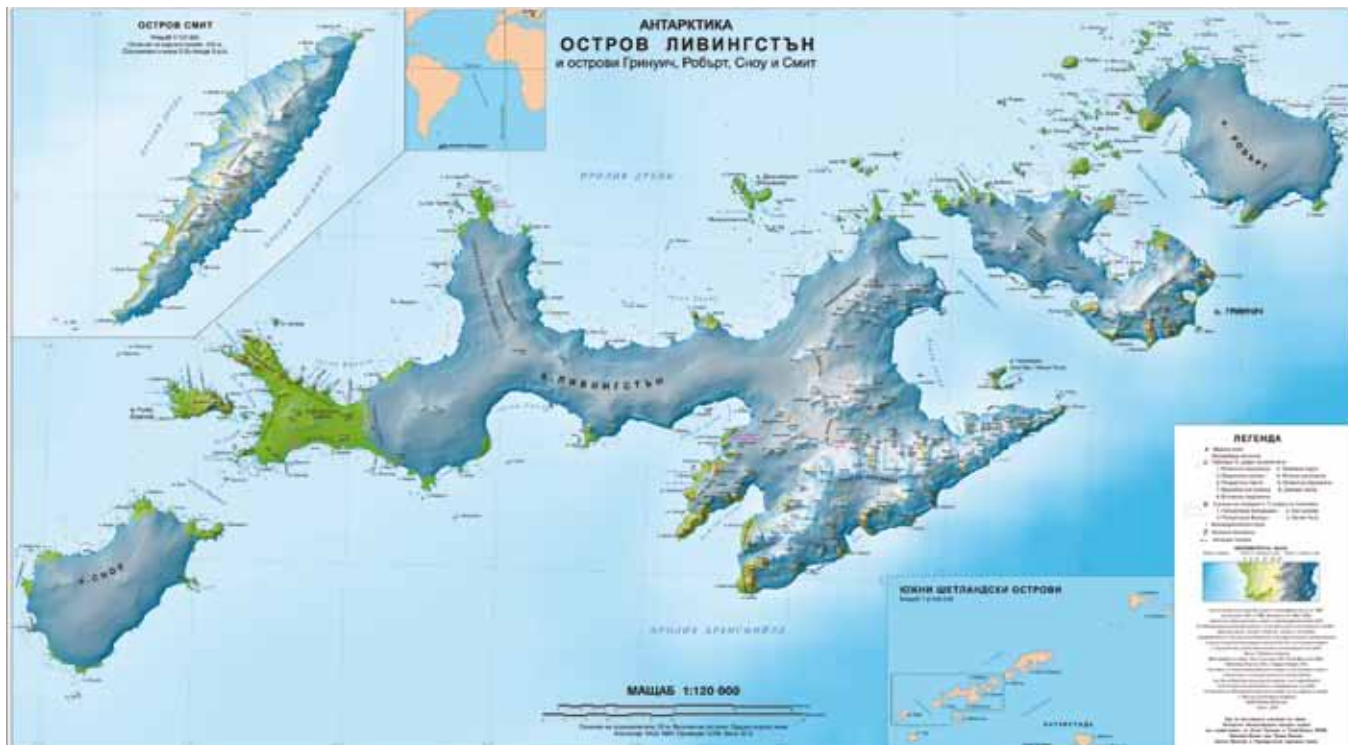
Любо, когато го попитам кое го стимулира.

А иначе и най-обикновеният човек не е нужно да бъде антарктик, за да прецени, че освен практическа полза от картата и всичко българско, свързано с изследователската работа на тези непознати терени, допринася за об-

щото човешко познание. А нали то ни движи напред. Ще стигне до младите поколения, а в конкретния случай ще утвърди българското присъствие на островите и ще увеличи националното духовно и културно-историческо пространство. „Мисля, че тази карта е нещо повече от едно начинание на ексцентрик, който обича да се озовава на безлюдни и труднодостъпни места. Вярвам, че тя ще има значение и за следващите българи, които съм сигурен, че ще продължат българското присъствие в далечния юг“ - казва професорът по математика, настоящ шеф на Атлантическия клуб в България и председател на фондация „Манфред Вьорнер“, и с присъщата си скромност бърза да изтъкне огромните заслуги на картографите от Военногеографската служба, взели делото присърце, на българските антарктици начело с проф. Пимпирев, на многобройните институции, застанали зад проекта в тези трудни времена и, разбира се - специално на акад. Стефан Додунеков, директор на Математическия институт на БАН. За успеха на делото имат заслуга и спонсорите, съзнателните българи от родния бизнес, без чиято подкрепа нямаше да имаме днешното завидно място

между антарктическите нации. Идеята е спонсорирана от Огнян Траянов и ТехноЛогика ЕООД, Цветан Василев и Корпоративна търговска банка, адв. Тодор Батков и Николай Банев. Защото ясно е, че самата карта е извървяла дълъг път до окончателния си вид. Близо година, месеци, изпълнени с безсънни часови работи, безброй промени, поправки и уточнения. Съвместен труд от много хора в името на един исторически документ в полза на човечеството. Заслужава си усилията. И поклон пред тези, които не ги спестиха!

Емилия Бахарова

- ОЦЕНКА, ВЪЗМОЖНОСТ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Даваме ли си сметка какво значение за нашия авторитет днес и в далечните бъднини има фактът, че никой в света не отрича българския принос в проучванията и картографирането на непознатите терени в Антарктика. Още повече че това голямо международно признание има още един реален израз – между 18 000 названия, с които са наречени лежищностите на малко познатия континент, 398 са български. От тях са в най-хубавите географски райони. Това за малка България е значителен успех...

Част от последните ни големи постижения е нова, пълна, единствена в света карта, която представя един от забележителните региони на Антарктика – островите Ливингстън, Смит, Сноу, Гринвич и Робърт. Картата е резултат от проект на Института по математика и информатика при БАН и фондация „Дж. Фред Вьорнер“. Уникална по съдържание, тя включва най-новата и пълна информация за островите с точно представяне на бреговата линия, релефа, зоните, свободни от лед, местообитания на тюлен, пингвини, природни резервати, то и научните бази на 6 нации. Първи път са картографирани и типични неидентифицирани досега географски обекти - върхове, хълмове, ледници, острови, заливи, морски скали и т.н. На картата са нанесени над 550 географски имена, взети от Международния справочник на антарктическите географски наименования, от които повече от половината са български. С български имена са двете най-значими планински вериги – Тангра планина на о-в Ливингстън и хребетът Имеон на о-в Смит, по-големите полуострови, като Варна, Бургас, Рожен, Йоан Павел II и Алфатар, както и редица големи ледници на островите, като Перуника, Калиакра, Тунджа, Верила, Съединение, Етър, Якоруда, Чупрене, Ветрино, Дългопол и мн. други. Изданието е отпечатано в тираж 4000, 1000 бройки са за ползване от научните институции и изследователските екипи, за изследователските центрове на другите страни от антарктическото семейство и 3000 броя се даряват на българските училища, за да могат нашите деца да изучава

новия континент по-добре от всички в света. Основен дял за осъществяването на това голямо дело има авторът на картата - ст.н.с. Любомир Иванов, председател на Атлантическия клуб в България и на фондация „Манфред Вьорнер“, виден наш математик, антарктик и еколог.

Антарктическата картография иска не само време, но и особен вид усилия и способности. Някой задал ли си е въпроса защо досега няма добри карти на повечето Южни Шетландски острови? Защо въпреки традиционния интерес на много нации, активни в дейността си в този район, малкото съществуващи карти са непълни и неточни? Едно от обясненията е, че липсват достатъчно сателитни снимки. И това е така, най-вече поради крайно лошите метеорологични условия, които не позволяват в голяма част от времето да се види тук друго, освен плътна завеса от облаци. Според австралийския полярник Деймиън Гилдей, „остров Левингстън има кажи-речи най-лошото време на Земята“. Как така тъкмо българите успяха да свършат тази тежка черна работа? Откъде се взе тъкмо у нашите това историческо „антарктическо ноу-хау“? Отговорът е еднозначен - дължим го на изклю-

чителните качества на тези, които се заеха и свършиха това голямо международно дело. Защото в основата на всяко подобно начинание стои част от човешки живот. Поредица от проявени качества на хора, обзети от обща идея. Това не може да се купи с пари. Затова се мери с национална гордост... Данните, послужили за основа на картата, са събирани от ст.н.с. Любомир Иванов по време на участието му в 4-те антарктически експедиции, на които е бил през последните 15 години. „Само по време на експедицията „Тангра“ изминахме над 200 км на ски, често в лошо време и непознати местности, споделяйки значителните рискове в името на значимата идея двамата с прочутия наш алпинист Дойчин Василев“ – споделя в едно интервю той. Разбира се, освен тези лични качества, характерни не за всеки, нашите антарктици са проявили и задълбочен подход в събиране и изучаване на всичко, сторено преди тях. И най-вече, предимства тъкмо те да свършат тази трудна апостолска работа са били познаването на особеностите на местния терен - ключ към доброто разчитане на сателитните неясни снимки, както и пълноценното използване на всички оскъдни данни

и източници при подготовката на картата. Тези качества, дали предимство на българите да решат проблема пред страни като САЩ, Великобритания, Испания, Аржентина.

Чили, Еквадор, не са зависими нито от могъществото на държавата зад гърба ти, нито от размера на финансирането... Има, разбира се, и голяма доза късмет. На добрия и Господ помага. Любо се похвали, че е имал историческия шанс да улови единствените добри слънчеви дни в ограничените рамки на времето, в което е бил на експедициите. В рамките на няколко седмици е имал шанса да получи подарък от съдбата – слънцето за няколко години. Този късмет в Антарктида има особена стойност. Като прибавим и факти от типа, че личните му неголеми килограми (не става дума за съдържанието на главата!) са били в основата, че там, където един по-масивен човек би потънал в неизследваните

Колкото нескромно и смело да зглежда, можем да кажем, че заслужиме международно признание и имаме авторитетно присъствие в изследователската дейност на Антарктида. Въпреки трудностите във финансирането, въпреки езпормните препятствия, нашите нтарктици доказаха най-доброто българския ген - вродена интегитност и упоритост. Благодарение на всеотдайността им всеки нтарктически сезон имаме нови постижения. Благодарение на личите им заслуги сме една от 28-те ържави в света, която стопанисва решава съдбата на девствения онтинент. Въпреки че вече е под

въпрос запазен ли е той от набезите на цивилизацията. Защото тъкмо нашите учени доказаха, че в оперението на пингвините има сериозни следи от индустриалното замърсяване на планетата...

Нашето зримо присъствие сред ледниците и недооткритите ресурси се умножи с постиженията в още един сезон. Най-значимият ни последен принос бе демонстриран при закриването на Четвъртата международна полярна година. Авторът на първата пълна карта на о-в Ливингстън и островите Гринвич, Робърт, Сноу и Смит ст.н.с. Любомир Иванов я представи официално. Докладът на проф. Христо

Пимпирев отчете нови изследователски постижения и приноса ни в овладяване на проблемите от глобално затопляне. Лично президентът приветства достойните прояви на българските антарктици на тържеството, посветено на постиженията през поредната полярна година (март 2007 - март 2009 г.).

Странджа е планина в Турция и България. Разположена е в източната част на историко-географската област Тракия между Бургаската низина, Черно море и Източнотракийската равнина. Общата площ на планината е около 10 000 квадратни километра. Странджа има три добре очертани била - основното южно било в Турция, граничното било и ридът Босна, разположен изцяло на българска територия. Южното било, разположено в посока северозапад-югоизток, е изцяло в турска територия и на него се намира най-високият връх на планината - Голяма Махиада или Махиада (Mahya Dag, Махя даг), висок 1031 м н.в. в частта Карамустафа баир. Граничното било е оградено от долините на Резовска река и Велека и най-високата му точка е връх Голямо градище (710 м н.в.). На северозток е разположен ридът Босна с най-висок връх Папия (502 м н.в.) с разклоненията Росен баир и Медни рид. Между граничното било и Босна в долините на Велека е разположена историко-географската област Хасекия. От Странджа извира реките Велека, Резовска, Ропотам, Дяволска река, Факийска река, Оряшка река и Изворска река. В южната част на планината климатът е със средиземноморско влияние. В Странджа се срещат уникални растителни видове, като странджанската зеленика. Горите са от южноевксински тип, формирани от източен горун, източен бук и благун с подлес от лавровидни храсти (странджанска зеленика и други) и субевксински гори от благун, цер и източен горун. Флората на планината е от 1665 вида, като има десетки реликтни и ендемични растения. Фауната на Странджа има 99 ендемични вида безгръбначни животни, а гръбначната й фауна е най-богатата в българска защитена територия - 263 вида. В планината има находища на медни, медно-полиметални и златни руди. Странджа е най-слабо населената област в България - едва 10 души на квадратен километър. В нея има редица защитени територии, като природния резерват Силкосия — първия резерват в България, основан през 1933 г. с над 260 вида растения, Узунбоджак - най-големия и най-представителния биосферен резерват, и още три резервата и 11 защитени местности. Изключител-

В Царството на зелениката и цера

но сериозна заплаха е незаконното строителство на курортни комплекси по крайбрежието и на територията на парка. Инвеститорските интереси оспорват съдебно заповедта за обявяването на Странджа за природен парк и има реална възможност територията да загуби статута си. Друга сериозна заплаха е законната и незаконната гола сеч в района, както и стихийното строителство в населените места по и близо до крайбрежието. Над 70 вида растения, включени в Червената книга на България, се намират само тук. През Странджа минава един от основните миграционни пътища на птиците (Via Pontica); 17 вида птици са включени в Червената книга на България, а 1 — в Световната червена книга. Странджа е рефугиум на

сински гори от благун, цер и източен горун. Флората на планината е от 1665 вида, като има десетки реликтни и ендемични растения. Фауната на Странджа има 99 ендемични вида безгръбначни животни, а гръбначната й фауна е най-богатата в българска защитена територия - 263 вида. В планината има находища на медни, медно-полиметални и златни руди. Странджа е най-слабо населената област в България - едва 10 души на квадратен километър. В нея има редица защитени територии, като природния резерват Силкосия — първия резерват в България, основан през 1933 г. с над 260 вида растения, Узунбоджак - най-големия и най-представителния биосферен резерват, и още три резервата и 11 защитени местности. Изключител-

Хижа „Божура“

Намира се в Странджа планина в едноименната местност Божура, на 275 м н.в. Представлява комплекс от две сгради (нова и стара). Новата е масивна четириетажна сграда с капацитет 79 легла. Разполага със стаи и два апартамента.

Някои от стаите са със собствени санитарните възли, а останалите — с етажни. Хижа е водоснабдена, електрифицирана, с локално парно отопление. Разполага с ресторант, дневен бар, кафе-аперитив с лятна тераса. На 200 метра се намира старата хижа. Представлява масивна едноетажна сграда, санитарните възли са външни. Разполага с механа. Районът разполага със спортна площадка за различни игри. Има паркинг. Изходни пунктове: от гр. Средец - 7 км

по асфалтов път и 1.30 ч. по маркирана пешеходна алея.

Съседни туристически обекти:

Белите брези - 0.20 ч., м. Голямата мая - 0.20 ч., м. Хайдушка поляна - 5.00 ч., м. Синавица - 1.00 ч., Факийска река - 3.00 ч. Всички пътеки са маркирани. Стопанин: ТД „Алеко“, гр. Средец, тел. 05551/46-58.

Васил Костов, експерт в отдел „Хижи, маркировка и комуникации“

Топлото облекло е на първо място по необходимост за всеки турист и планинар

Уважаеми читатели на вестник „Ехо“, драги туристи, колеги, БТС има десетки хиляди организирани членове, които бродят в планините на България.

Ръководството на БТС, след проведени разисквания с туристическите дружества по места, подема инициативата всички негови членове, които отдавна носят идеята на Алеко в сърцата си, да покажат своята принадлежност към БТС и организираното туристическо движение чрез специално поръчани дрехи за планина, които с гордост да носят при преходите си из красивата ни Родина.

Възползвайки се от опита на сходни планинарски организации в Австрия, Германия, Чехия и др., а също така, изхождайки от традициите на туристическото движение в България, ви предлагаме производството на наша българска фирма, която е

утвърдена и на международния пазар.

На първо време, можем да започнем с поръчка на универсалните дамски и мъжки суитчери, окомплектовани с тениска, при следните цени и условия:

Дамски суитчер — шал-яка с бродерия „Еделвайс“ — 15,00 лв./бр. **Мъжки суитчер** — шал-яка с бродерия „Еделвайс“ и допълнителен външен джоб - 18,00 лв./бр.

Тениска, черна, с печат знакът на БТС — 4,00 лв./бр.

Всички цени са с включен ДДС.

Договорените цени са на база голямата заявка, която организира ръководството на БТС с цел поевтиняване на облеклото.

Заявките за закупуване на екипировката става във всяко туристическо дружество, член на БТС, като се посочи съответният размер и бройка, също и имената на лицата, направили заявката.

За един голям планинар и необикновена личност искаме да ви разкажем. Той се казва Борис Иванов от ТД „Сърнена гора“, Стара Загора. Роден е през 1932 година в малката махала Креслевци в Тревненския дял на Стара планина, установил се да живее и работи от 1959 г. в Стара Загора. Оттогава се включва активно в туристическото движение и скоро става известен планински водач и ерудиран познавач на Пирин, Рила, Родопите и Стара планина. Ненапразно е награден по случай своята 70-годишнина на ТД „Сърнена гора“ с медал „Алеко“ - най-висшата награда на БТС. Но Борис Иванов е известен не само с това. Ако се качим на влака Стара Загора- Русе, след около 2 часа ще слезем на гара Кръстец. Тя се намира на територията на най-новия природен парк в България - „Българка“, в Тревненска Стара планина. Наоколо са просторни смесени гори, излъчващи тишина и спокойствие.

Маркираната пътека с табели ни кани да посетим два параклиса. Не след дълго, наскоро гората, изведнъж „изниква“ масивен дървен заслон, приютит под стряхата си кладенец. Това е т.нар. „Царски кладенец“, възстановен по спомени и легенди от семейството на Борис Иванов с лични средства и труд, както и с помощта на ТД „Сърнена гора“ - Стара Загора, и Лесничейство - град Плячковици. Продължаваме към билото по облагородена пътека със стъпала и парапети към връх Голям Кръстец. Тя ни довежда до малък параклис, всечен в

огромна скала. Личи почеркът на грижовност - има табели и пейки на места, разкриващи великолепната панорама. Оттук са минали мощите на българския светец Иван Рилски (параклисът носи неговото име) при пренасянето им през 1194 г. от София към Велико Търново. Грижовната ръка за построяване му е на ТД „Академик“ - Велико Търново. И тук помощ е оказал Борис Иванов.

Планината ражда хора

Слизаме надолу към спирка Бъзовец, за да видим новия параклис „Света София, Вярна, Надежда и Любов“. Чули сме толкова хубави неща за този храм на вярата, изграден със средства и личен труд на много хора. Наистина параклисът е великолепен, построен с майсторство и видим от всички страни като „истинска бяла птица“. На паметна плоча до входа са изписани над 120 имена на дарители и строители, но двигателят на това благородно дело е пак Борис Иванов и семейството му. От значението е фактът, че близо до параклиса е домът на Борис

Иванов. Често той служи за склад и приютяване на строителите. Дори иконописците - три даровити художнички-студентки от университета във Велико Търново, намират храна и подслон тук под майчините грижи на съпругата Радка.

Последното голямо дело в този район е създаването на 2 екопътеки и 2 заслона. Звучи невероятно - едно мънишко селце и гара с две еко-

пътеки. Но Стара Загора, и не само тя, няма нито една, а тук са две. Това е дело на Грозю Тахов, Борис Иванов и Община Трявна. Искане се много желание, енергия, средства и труд, за да се защитят пред Министрството на околната среда и водите проектите на двете екопътеки, за финансирането на които са отпуснати средства от Европейския съюз. Днес любители на природата от всички краища на България дават висока оценка на направеното, наслаждавайки се на красотите на видяното.

Паолина Стойчева,
Руен Павлов

Лятното хранене

Във всяко семейство има традиции какво да се консумира през лятото, така че едновременно със сладостта от яденето да се спазва и много важното условие – да е хранително, да има достатъчно витамини, за да изгражда имунитета ни, особено ако той е пострадал от зимата или от различните грипове. Тук на първо място поставяме супа с настъргани моркови, лук, чесън и девесил като подправка. Може да се застрои с яйце и кисело мляко или да се поръси със сок от лимон. Много вкусни са и „пияните“ спажети. Те се варят с много вода, прибавят им се 4-5 рибки аншоа и настърган морков. В спажетите се налива една чаена чаша червено вино, посолват се и се оставят малко да се задушат на огъня, за да им се изпари част от соса. Накрая се поръсват с магданоз или керевиз.

вода. В кана от 2 литра се изцеждат поне 2 лимона, прибавя се 1 супена лъжица кафява захар и десетина листа от прясна мента или джоджен, ситно смлени. Слагат се и 3-4 бучки лед и се поставя в хладилника. За цял ден имате вода с витамини и приятен вкус. През ден можете да комбинирате със студен чай – с мента, с мащерка, с джоджен, с липов цвят. Но

трябва да бъдат пресни, не изсушени, смлени на ситно, почти на прах. И нещо много оригинално – във водата можете да сложите няколко кръгчета необелена краставица, без да ги изстисквате. Вкусът на водата става свеж и от него лъха прохладата. Не бива да пропускаме сред напитките си и айрянът, който е добро антивирусно средство за нашето гърло.

Наталия Величкова

ЛЕДЕНА ДИЕТА ЗА ЕЛЕГАНТНИ ТУРИСТИ

Ледената диета е истинска находка за съвременния човек. Когато поглъща студена храна, организмът ни изхвърля допълнителна енергия, два пъти по-голяма от тази, необходима за усвояването на топла храна. „Снежните“ ястия се консумират един ден седмично през час и половина. Закуска: парче варено месо, престояло във фризера 30 мин и 100 г. прясно охладено мляко. Втора закуска: 100г. прясно замразени плодове. Късна вечеря: сладолед. Преди лягане: охладен сок. Диетата поддържа фигурата гъвкава и стройна, а кожата – свежа.

А какво да пием през лятото? Най-вече по 2 литра вода

ВОДОРАВНО: 1. Книгата за защитените видове животни и растения у нас. 19. Разказ от Йордан Йовков. 20. Хижа в Родопите край Бачково. 22. Испански архитект 1852-1926. 23. Столицата на Зимбабве. 24. Героиня на Александър Грин от повестта „Корабът с алени платна“. 25. Област в Испания. 26. Анекдот. 27. Песен на Нона Йотова. 29. Селски слуги. 30. Украински гротеск. 32. Най-високят връх в Мексико. 33. Река в Сърбия, извираща под връх Малък Ком в Стара планина. 34. Опера от Гаетано Доницети. 35. Съзвездие от Зодиака. 36. Сочен и вкусен тропически плод. 38. Провинция в ЮАР. 39. Градът на хумора. 44. Издадена напред част от сграда, симетрична към средната ос на фасадата. 47. Долни дрехи. 49. Паричната единица на Чехия. 51. Летопис. 52. Дълга домашна рокля. 53. Латвийски шахматист (1936-1992). 54. Едно от съз-

вездията. 55. Място в пустинята с благодатни условия за живот. 58. Наша тренировка по художествена гимнастика. 60. Груби селски дрехи. 61. Дял, процент. 62. Национален парк в Танзания, включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО. 65. Морски главоноги мекотели. 67. Плат с въжани метални нишки. 69. Част от тялото на човека между гърдите и таза. 71. Бивш наш оперен певец-тенор. 72. Млада, нетелила се още крава или биволица. 74. Експерименти. 76. Героиня на Елин Пелин от разказа „Престъпление“. 80. Малоазиатска богиня на плодородието. 81. Древна Гърция. 83. Сладко вещество в кервиза и някои гъби. 84. Наш юрист (1877-1926). 85. Специалист по анатомия. 87. „Помнеща“ никелова сплав. 89. Герой на Карл Мария фон Вебер от операта „Вълшебният стрелец“. 92. Разказ от Стоян Ц. Даскалов. 93. Столицата на Ек-

вадор, включена в списъка на Световното наследство на ЮНЕСКО. 94. Наш оперен певец-тенор. 95. Секта, разкол. 96. Наш град.

ОТВЕЩАНО: 1. Биосферен резерват в Родопите. 2. Украсени коледни дръвчета. 3. Винен сорт грозде. 4. Квартал на Ловеч. 5. Стихотворение от Емануил Попдимитров. 6. Древна японска столица. 7. Циркова площадка. 8. Марка японски автомобили. 9. Мост в Габрово. 10. Град в Румъния, пристанище на река Дунав. 11. Героиня на Миле Будак от пиесата „Огнито“. 12. Водопад в Северна Америка между САЩ и Канада. 13. Индианска племенна общност с висока култура (XIII-XVI век). 14. Град в Индонезия на остров Роки. 15. Село в Ловешко. 16. Стихотворение от Емануил Попдимитров. 17. Френски композитор (1818-1893) – „Фауст“. 18. В музиката – гневно, с жар. 21. Старото име на град Димитровград в Сърбия. 25. Разказ от Дончо Цончев. 28. Връх в Рила. 31. Герой на Добри Непиров от пиесата „Възелът“. 33. Губернатор на провинция в Индия. 37. Стихотворение от П. К. Яворов. 39. Герой на Йордан Йовков от едноименен роман. 40. Префектура и град в Япония, остров Хоншу. 41. Европейска купа по баскетбол-жени. 42. Японска естрадна певица, съпруга на Джон Ленън. 43. Пиеса от Бертолд Брехт. 45. Връх в Родопите. 46. Град в Белгия на река Маас. 48. Наш град в Родопите. 50. Върховен египетски бог. 56. Название. 57. Наш град. 59. Благоухание. 63. Град в Перу. 64. Река в Турция. 66. Руски белетрист (1899-1951) – „Чевенгур“. 68. Едно от ладовите наклонения. 70. Полускъпоценен камък. 71. Плоскост на маса, шкаф и други. 73. Иглолистни дървета. 75. Малко кученце. 77. Италианска естрадна певица. 78. Село в Русенско. 79. Герой на Крум Велков от романа „Село Борово“. 82. Наш художник-аниматор (1919-2004) – „Прометей“. 86. Уровен, равнина. 88. Град във Франция. 90. Героиня на Томас Харди от едноименен роман. 91. Препарат, чистещ петна.

ЧЕСТИТО НА ПЪРВЕНЦИТЕ!

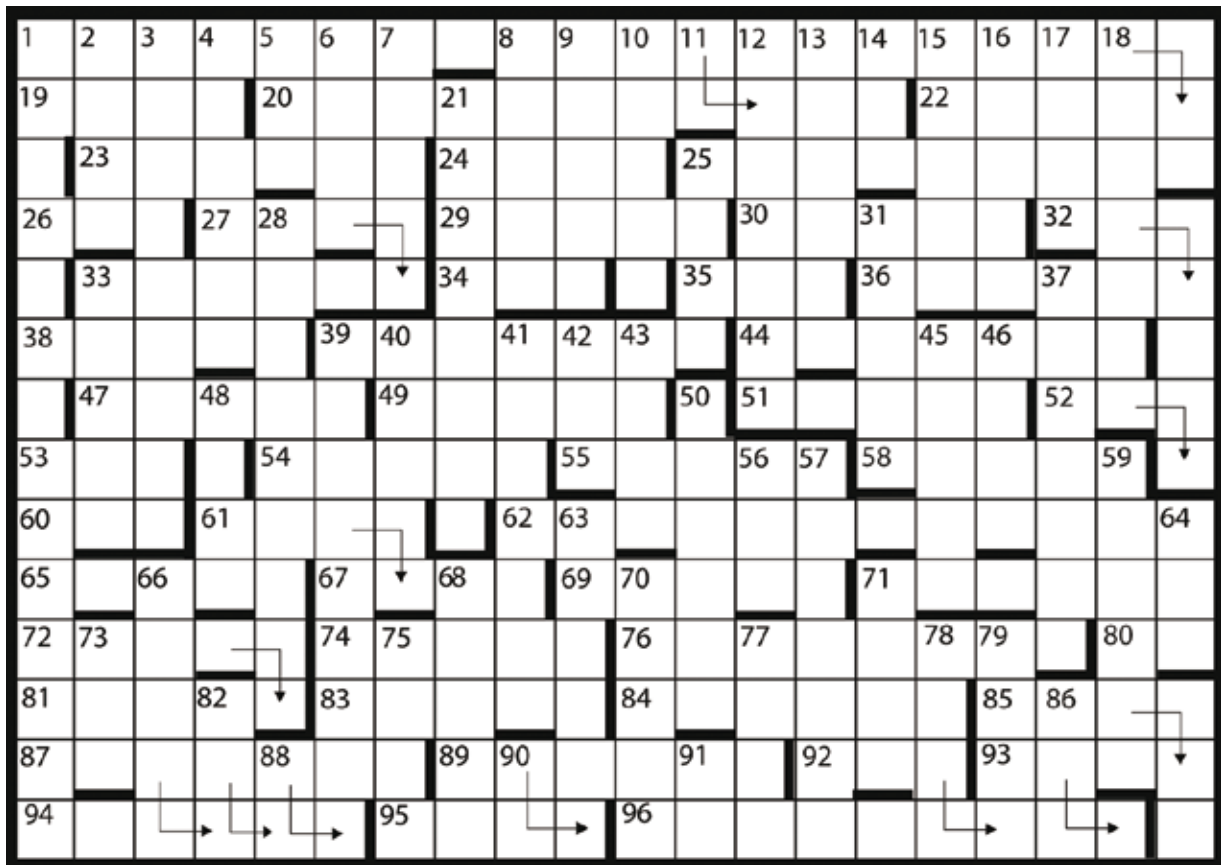
Приключи етап от обявеното между клубовете на туристите ветерани съревнование за набиране на абонати за в. „Ехо“ за 2009 г.

На първо място отново, показвайки трайна тенденция, е Клубът на ветераните при ТД „Сърнена гора“, Стара Загора, с набрани 72-ма абонати при членска маса 115 души.

Втори в надпреварата са колегите им от Клуба на туристите ветерани при ТД „Чудните скали“, Айтос, с показатели 35 абонати при 50 души членска маса.

Наградите ще бъдат изпратени по места.

И преди, и сега 50-годишният вече в. „Ехо“ е вашият компас в туристическото всекидневие. За останалите от годината месеци може да се абонирате във всеки клон на „Български пощи“ до 15-о число на предходния месец. Очакваме ви!

ОТГОВОР НА КРЪСТОСЛОВИЦА-ОТВЕЩАНО: 1. „Червената стена“. 2. Ехо. 3. Ракитица. 4. Вароша. 5. Ема. 6. Нара. 7. Арена. 8. НИКА. 9. „Лото“. 10. Тапа. 11. Анида. 12. Вин. 13. Айтос. 14. Баа. 15. Битен. 16. гора. 17. Луно (Шар). 18. Адрато. 19. Лавра. 20. Марциан. 21. Лаврица. 22. Киро. 23. Лаврица. 24. Лаврица. 25. Киро. 26. Лаврица. 27. Лаврица. 28. Лаврица. 29. Лаврица. 30. Лаврица. 31. Лаврица. 32. Лаврица. 33. Лаврица. 34. Лаврица. 35. Лаврица. 36. Лаврица. 37. Лаврица. 38. Лаврица. 39. Лаврица. 40. Лаврица. 41. Лаврица. 42. Лаврица. 43. Лаврица. 44. Лаврица. 45. Лаврица. 46. Лаврица. 47. Лаврица. 48. Лаврица. 49. Лаврица. 50. Лаврица. 51. Лаврица. 52. Лаврица. 53. Лаврица. 54. Лаврица. 55. Лаврица. 56. Лаврица. 57. Лаврица. 58. Лаврица. 59. Лаврица. 60. Лаврица. 61. Лаврица. 62. Лаврица. 63. Лаврица. 64. Лаврица. 65. Лаврица. 66. Лаврица. 67. Лаврица. 68. Лаврица. 69. Лаврица. 70. Лаврица. 71. Лаврица. 72. Лаврица. 73. Лаврица. 74. Лаврица. 75. Лаврица. 76. Лаврица. 77. Лаврица. 78. Лаврица. 79. Лаврица. 80. Лаврица. 81. Лаврица. 82. Лаврица. 83. Лаврица. 84. Лаврица. 85. Лаврица. 86. Лаврица. 87. Лаврица. 88. Лаврица. 89. Лаврица. 90. Лаврица. 91. Лаврица. 92. Лаврица. 93. Лаврица. 94. Лаврица. 95. Лаврица. 96. Лаврица.

Живко ДАНДАНОВ

В САЙТА НА БТС - www.btsbg.org

можете да намерите информация за: стоте национални туристически обекта, телефони и адреси на туристически дружества и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

Планинска спасителна служба

www.pss.bg/lnk.net

При нещастен случай дежурни телефони: GSM:088 1470, 02 963 2000, Мобифон:048/1843 За справки или съвети: 088 1471

ТУРИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК - Издание на БТС

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Нина Мишкова, Емилия Бахарова – редактор и зав. реклама РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Милен Вълков – председател на СБЖ и член на СЕМ; Ясен Антов – бивш гл. редактор на в. „Ехо“; проф. д-р Витан Влахов – председател на УС на ПСС; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Санджо Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; Георги Кърпачев – председател на Републиканската комисия по маркировка при БТС, Кънчо Долапчиев – НСА, катедра ТАОС; Графично оформление и предпечат: Милен Алексиев Печат: „Илинден - 2000“ ООД

Издава: Издателска къща „Ехо“ ЕООД Адрес на редакцията: 1000 София, бул. „Васил Левски“ № 75, ет. 5, ст. 525 Тел: 02/ 93 00 680; Факс: 02/986 22 55; ISSN-0205-0943 e-mail: echo@btsbg.org; www.btsbg.org

Срокът за приемане на материали е до 20 число на съответния месец

Планински прелести

за вашата ваканция

За всички вас, които желаете да прекарате спокоен уикенд в планината и да се насладите на красотите на Рила и Пирин, Информационният център на БТС ви предлага следните планински програми:

РИЛА - КРАТКИ МАРШРУТИ

1. РИЛА – маршрут 23 Изходен пункт – София или Дупница - четиридневен

1 ден: нощувка на х. Пионерска; **2-3 ден:** преминаване през х. Скавица и преход до х. Рилски езера (2 нощувки на х. Рилски езера или на х. 7-те езера); **4 ден:** Отпътуване (3 нощувки).

Цена: 120 лв. (Цената включва нощувки, храна, планински водач и застраховка), по желание се осигурява транспорт от София до х. Пионерска.

Дати на тръгване: 9 юли, 16 юли, 30 юли, 13 август, 21 август, 27 август.

2. РИЛА – маршрут 24 Изходен пункт – София или Дупница - четиридневен

1-2 ден: от х. Пионерска, преминаване през х. Скавица и преход до х. Рилски езера (2 нощувки на х. Рилски езера или на х. 7-те езера); **3 ден:** отпътуване. (3 нощувки).

Цена: 87 лв. (Цената включва нощувки, храна, планински водач и застраховка), по желание се осигурява транспорт от София до х. Пионерска.

Дати на тръгване: 7 юли, 4 септември.

3. РИЛА – маршрут 25 Изходен пункт: София или Дупница – тридневен

1 ден: Сапарева баня – разходка до Овчарченския водопад и ман. „Св. Стефан“, нощувка на к-г „Верилка“; **2 ден:** извозване до х. Пионерска, преход до х. Рилски езера, разглеждане на циркуса на Рилските езера, нощувка на х. Рилски езера или х. Скавица; **3 ден:** поход до Скавишкия водопад и отпътуване. (2 нощувки.) Възможност за 3-та нощувка в Сапарева баня. При желание организиране на транспорт от София

до Сапарева баня.

Цена: 95 лв. (Цената включва: 2 пълни пансиона, транспорт от Сапарева баня до х. Пионерска и обратно, планински водач, застраховка).

Дати на тръгване: 7 август, 18 август.

4. РИЛА – маршрут 26 Изходен пункт - София или Боровец - тридневен

1 ден: нощувка на 3-н Еверест; **2 ден:** изкачване на вр. Мусала, преход до х. Заврачица и х. Марица – нощувка; **3 ден:** преход до х. Чакър войвода, по желание ползване на Ситняковия лифт до Боровец. Отпътуване. (2 нощувки.)

Цена: 77 лв. (Цената включва: 2 нощувки, храна, планински водач, застраховка).

Дати на тръгване: 10 юли, 24 юли, 20 август.

ПИРИН – КРАТКИ МАРШРУТИ

1. ПИРИН – маршрут 16 Изходен пункт – с. Добринище – тридневен

1-2 ден: трансфер до х. Гоце Делчев и оттам с лифта до х. Безбог (2 нощувки), разглеждане забележителностите около х. Безбог; **3 ден:** отпътуване. **Цена: 78 лв.** (Цената включва: 2 нощувки, храна, транспорт от Добринище до х. Г. Делчев, лифта до х. Безбог, планински водач, застраховка.)

Дати на тръгване: 21 август, 4 септември.

2. ПИРИН – маршрут 15 Изходен пункт – с. Добринище - шестдневен

1-2 ден: трансфер до х. Гоце Делчев и оттам с лифта до х. Безбог (2 нощувки); **3 ден:** през Поповезерния циркус, Дженгалския превал, Валявишките езера се стига до х. Дамяница (нощувка); **4-5 ден:** през Василешките езера, Тодорина порта, Жабешкото езеро се стига до х. Вихрен и х. Бъндерица (2 нощувки) – изкачване на вр. Вихрен по желание; **6**

ден: Банско – отпътуване. (5 нощувки.)

Цена: 170 лв. (Цената включва: нощувка, храна, планински водач и застраховка).

По желание вечеря и нощувка в туристически дом „Еделвайс“ – Банско, с допълнително заплащане.

Дати на тръгване: 6 юли, 10 август.

СЛАВЯНКА

Изходен пункт: гр. Сандански - тридневен

1 ден: извозване до с. Петрово и нощувка на х. Извора; **2 ден:** изкачване на вр. Гоцев, нощувка на х. Извора; **3 ден:** Отпътуване за Сандански и София (2 нощувки).

Цена: 80 лв. (Цената включва: нощувка, храна, застраховка, планински водач).

... А за всички от вас, които искате да се разходите до нашите балкански съседи, може да ви предложим следните програми:

ГЪРЦИЯ: СОЛУН

Изходен пункт: София.

Отпътуване за Солун, по желание - панорамна обиколка на града. Свободно време и шопинг. Отпътуване за София.

Цена: 35 лева. Цената включва: транспорт; медицинска застраховка; екскурзовод (за панорамната обиколка – 10 евро).

Дати на пътуване: всяка събота.

СЪРБИЯ: ПОГАНОВСКИ И СУКОВСКИ МАНАСТИРИ

Изходен пункт: София.

Отпътуване за Погановския манастир „Св. Иоан Богослов“, разглеждане на манастира. Продължаване за Суковския манастир – разглеждане и отпътуване.

Цена: 40 лева. Цената включва: транспорт; медицинска застраховка; екскурзовод.

Дати на пътуване: Всяка втора неделя от месеца

СЪРБИЯ: НИШ

Изходен пункт: София.

Отпътуване за Ниш, панорамна обиколка на града и вечерта отпътуване за София.

Цена: 40 лева. Цената включва: транспорт; медицинска застраховка; екскурзовод.

Дати на пътуване: Всяка третa събота от месеца.

СЪРБИЯ: БЕЛГРАД

Изходен пункт: София.

1 ден – отпътуване за Белград. Панорамна обиколка на града. Вечеря с жива музика. Нощувка; **2 ден –** Свободно време. Отпътуване.

Цена: 140 лева. Цената включва: транспорт; 1 нощувка със закуска в хотел **/*** в Белград; сръбска вечер с жива музика; медицинска застраховка; екскурзовод.

Дати на пътуване: 11-12 юли; 24-25 октомври.

ТУРЦИЯ:

УИКЕНД В ИСТАНБУЛ

Изходен пункт: София.

1 ден – отпътуване за Турция – нощен преход; **2 ден –** пристигане в Истанбул – настаняване в хотел. Обзорна екскурзия на Истанбул. Вечерта посещение на рибен ресторант по желание; **3 ден:** екскурзии по желание, вечерта – по желание посещение на „ORIENT HOUSE“ (33 евро); **4 ден –** свободно време. Вечерта – отпътуване за България.

Цена: от 200 до 350 лв. в зависимост от категорията на хотела. **Цената включва:** 2 нощувки със закуски; разглеждане на Истанбул, екскурзовод, транспорт, медицинска застраховка.

Дати на тръгване: всеки четвъртък.

За допълнителна информация и заявка – подлезат пред Спортната палата и на познатите ви телефони: 02 980 12 85, 0882 966 320, 0882 966 319.

В столицата на чesъна Гилрой Фестивал на Вонящата роза

Датите са 24, 25 и 26 юли, място на действието – градчето Гилрой, САЩ, Калифорния.

Идеята за уникалния и интересен с актуалността си по отношение на българските кулинарни традиции Фестивал на чesъна принадлежи на д-р Руди Мелън. Феноменът се обяснява с факта, че докторът е от италиански произход, а Италия, подобно на България, е известна с „чесновите“ си предпочитания в националната кухня.

„Воняща роза“ е наименованието, което д-р Мелън дава на чesъна, за да обрисова идеята си за чудноватия фестивал. Той я споделя с най-големия търговец на чesън в света – Кристофър Ранч. Не след дълго тя се осъществява и се превръща в много по-машабен проект с международно значение, датиращ от 1989 г. За това спомагат най-вече огромните количества висококачествен чesън, добивани в градчето Гилрой и долината, в която е разположено то. Нейният климат е мек и много подходящ за отглеждането на „розра“.

Фестивалът е средните на множество мероприятия, като предлага разнообразни алтернативи за забавление. Самото меню на тридневното събитие е „чеснова атракция“ – то включва чеснови хлебчета, пържени картофи с чesън, пиле с чesън, сандвичи с наденница и чesън... Приготвят се също емблематични италиански ястия, като например спагети и пр.

Предвидена е забавна музикална програма, която съдържа джаз, рокендрол, кълтри, блус, реге, суинг и други изпълнения. За ентусиастите е осигурено и караоке. Част от забавлението са също: рисуване на лице (face painting), фокуси, куклено шоу и пр. И любителите на спорта има на какво да се наслаждават – плажен волейбол, фризби и др. Ежегодно се избира „Мис на Чесновия фестивал в Гилрой“. Като всеки конкурс и този излъчва победителка и четири подгласнички. Тя се нарича „Кралица“, а те – „Кралски двор“. За избирането им се оценяват артистични качества – таланти, личностните им качества чрез интервю, уменията да държат реч, свързана с чesъ-

на, както и външният вид чрез дефиле във вечерни тоалети.

За подготовката и провеждането на фестивала всяка година се грижат около 75 души. Те са отговорни за събирането и беленето на чesъна, както и за конкурса „Мис Чесън“, за повече от 50 концерта и за всички останали забавления и задължения, осигурявайки приятното и запомнящо се прекарване на над 100 000 души. Ежегодно в организацията на фестивала участват и множество доброволци – над 4000.

Първоначалната реакция на Джеф Мартин, днес президент на Асоциацията на Чесновия фестивал

в Гилрой относно идеята за създаването му, била, меко казано, отрицателна – заявил на инициатора в прав текст, че е „луд“. Но благодарение именно на тази „лудост“ градчето става световноизвестно, печели титлата „Столица на чesъна“, както и средства за множество благотворителни проекти: Американския червен кръст, Италианската католическа федерация, болницата „Холмстер“, Проект за превенция на рака на гърдата при жените и др.

Налага се неоспорим извод – ако не сте опитвали чesън, вкусът му не ви допада или напротив – обожавате го, Фестивалът в Гилрой е вашата туристическа дестинация с кулинарен нюанс.

Велина Велинова

